

Regeringens proposition

1997/98:175

Sveriges tillträde till konventionen om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor (truppminor) samt om deras förstöring

Prop.
1997/98:175

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 20 maj 1998

Göran Persson

Pierre Schori
(Utrikesdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen tar regeringen upp frågan om Sveriges tillträde till konventionen om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor (truppminor) samt om deras förstöring (fortsättningsvis benämnd Ottawakonventionen).

Syftet med Ottawakonventionen är att totalförbjuda antipersonella minor. Konventionen förbjuder, utöver användning, även lagring, produktion och överföring av sådana minor. Stater får inte heller hjälpa eller uppmuntra någon att ägna sig åt verksamhet som konventionen förbjuder. I propositionen föreslås att Sverige godkänner Ottawakonventionen.

I propositionen görs den bedömningen att ett svenskt tillträde till konventionen kräver vissa författningsändringar.

De anslutna staterna förutsätts lämna information bl.a. rörande sitt innehav, sin förstöring och sin tidigare produktion av antipersonella minor. Sverige bedöms kunna uppfylla sina åligganden utan att gällande sekretessbestämmelser lägger hinder i vägen.

Konventionen förutsätter vidare att en särskild undersökningsdelegation skall kunna utföra inspektioner i de anslutna staterna vid misstanke om brott mot konventionen. I propositionen lämnas förslag på en särskild lag som reglerar sådana inspektioner.

Medlemmarna i en sådan undersökningsdelegation skall enligt konventionen åtnjuta vissa immuniteter och privilegier. I propositionen föreslås därför en ändring i lagen om immunitet och privilegier med denna innebörd.

Konventionen förutsätter vidare att staterna kriminaliserar sådana förfaranden med antipersonella minor som är förbjudna för konventionsstaterna. Propositionen innehåller förslag om att en ny straffbestämmelse, olovlig befattningsmed minor, införs i 22 kap. brottbalken med detta syfte. Den föreslagna bestämmelsen skall, enligt ett förslag om ändring i brottbalkens jurisdiktionsregler i 2 kap. vara tillämplig utan avseende på var den straffbara handlingen begåtts eller vilken nationalitet gärningsmannen har.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

1 Förslag till riksdagsbeslut.....	5
2 Lagtext.....	6
2.1 Förslag till lag om inspektioner enligt konventionen om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor (truppminor) samt om deras förstöring.....	6
2.2 Förslag till lag om ändring i brottsbalken	8
2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall	10
3 Ärendet och dess beredning.....	11
4 Konventionens innehåll	12
4.1 Förord.....	12
4.2 Bakgrund	12
4.3 Konventionens innehåll.....	16
4.3.1 Inledningen	17
4.3.2 Grundläggande åtaganden och definitioner	17
4.3.3 Förstöring.....	18
4.3.4 Internationellt samarbete	19
4.3.5 Rapporteringskyldighet.....	20
4.3.6 Efterlevnad.....	20
4.3.7 Ikraftträdande och provisorisk tillämpning	24
4.3.8 Reservationer, giltighetstid och övrigt.....	24
5 Godkännande av konventionen	25
6 Lagstiftning på angränsande områden.....	27
6.1 Lagstiftningen om explosiva och brandfarliga varor	27
6.2 Krigsmateriellagstiftningen.....	28
6.3 Straffrättslig reglering	29
6.4 Inspektioner.....	31
6.4.1 Inspektioner enligt Förenta nationernas konvention om förbud mot kemiska vapen	31
6.4.2 Inspektioner enligt Förenta nationernas fördrag om fullständigt förbud mot kärnsprängningar	32
7 Lagstiftning med anledning av Sveriges tillträde till konventionen.....	33
7.1 Strafflagstiftning	33
7.1.1 Behovet av lagstiftning.....	33
7.1.2 En ny straffbestämmelse införs	35
7.2 Inspektioner.....	39
7.2.1 Konventionen.....	39
7.2.2 Behovet av lagstiftning.....	40
7.2.3 En lag om inspektioner införs.....	41
7.3 Sekretessfrågor.....	45
7.3.1 Konventionen.....	45
7.3.2 Behovet av lagstiftning.....	46
7.4 Immunitet och privilegier.....	47

7.4.1 Konventionen.....	47	Prop. 1997/98:175
7.4.2 Behovet av lagstiftning.....	48	
7.5 Ikraftträdande	48	
8 Författningskommentar	49	
8.1 Förslaget till lag om inspektioner enligt konventionen om förbud mot antipersonella minor (truppminor)	49	
8.2 Förslaget till lag om ändring i brottsbalken	51	
8.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall	52	
Bilaga 1 Konventionstexter	53	
Bilaga 2 Sammanfattning av promemorian	81	
Bilaga 3 Promemorians författningsförslag.....	83	
Bilaga 4 Förteckning över remissinstanserna	87	
Bilaga 5 Lagrådsremissens lagförslag	88	
Bilaga 6 Lagrådets yttrande.....	92	
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 20 maj 1998.....	93	

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

dels godkänner

1. Sveriges tillträde till konventionen om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor (truppminor) samt om deras förstöring (avsnitt 5),

2. att Sverige vid ratifikation av konventionen avger en deklARATION i enlighet med konventionens artikel 18 om att Sverige provisoriskt tillämpar artikel 1.1 i avvaktan på konventionens ikraftträdande (avsnitt 5),

dels antar regeringens förslag till

1. lag om inspektioner enligt konventionen om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor (truppminor) samt om deras förstöring,

2. lag om ändring i brottsbalken,

3. lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall.

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om inspektioner enligt konventionen om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor (truppminor) samt om deras förstöring

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Denna lag gäller sådana inspektioner som avses i konventionen den 18 september 1997 om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor (truppminor) samt om deras förstöring och som företas på en plats under svensk jurisdiktion.

2 § Om en inspektion enligt konventionen aktualiseras skall regeringen fatta beslut om inspektionens genomförande och närmare ange vilka åtgärder som får vidtas enligt 4 §. Regeringen skall utse en myndighet som skall närvara vid inspektionen och bistå en undersökningsdelegation.

Om en inspektion kan komma att röra en enskilds rätt skall den enskilde ges tillfälle att yttra sig innan regeringen fattar beslut om inspektionens genomförande. Den enskilde behöver dock inte höras, om den tid som står till förfogande inte medger det eller om ett hörande allvarligt skulle försvåra inspektionens genomförande.

3 § Den myndighet som regeringen utsett att närvara vid inspektionen får besluta i frågor som avser verkställighet av regeringens beslut. Myndigheten skall hänskjuta frågor av särskild vikt till regeringen. En enskild har rätt att få en fråga som rör hans rätt hänskjuten till regeringen.

4 § En inspektion får innefatta

1. att en undersökningsdelegation tillsammans med representanter för en svensk myndighet ges tillträde till områden, anläggningar eller byggnader som inte utgör bostad, och

2. att undersökningsdelegationen tillåts att ta med sig och använda teknisk utrustning för att samla in och registrera uppgifter.

5 § Polismyndighet skall på begäran av regeringen eller av den myndighet som avses i 2 § första stycket lämna det biträde som kan behövas för att ett beslut enligt denna lag skall kunna verkställas.

6 § Vid tillämpningen av denna lag skall särskilt beaktas intresset av att skydda uppgifter av betydelse för rikets säkerhet samt företagshemligheter. Prop. 1997/98:175

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

2.2 Förslag till lag om ändring i brottsbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om brottsbalken
dels att 2 kap. 3 § skall ha följande lydelse,
dels att det i balken skall införas en ny paragraf, 22 kap. 6 b §, av
 följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

3 §¹

För brott som begåtts utom riket dömes även i annat fall än som avses i 2 § efter svensk lag och vid svensk domstol,

1. om brottet förövats å svenskt fartyg eller luftfartyg, så ock eljest om det begåtts i tjänsten av befälhavaren eller någon som tillhörde besättningen å sådant fartyg,

2. om brottet begåtts av någon som tillhör försvarsmakten på ett område där en avdelning av försvarsmakten befann sig eller om det begåtts av någon annan på ett sådant område och avdelningen befann sig där för annat ändamål än övning,

3. om brottet begåtts vid tjänstgöring utom riket av någon som är anställd i utlandsstyrkan inom försvarsmakten,

4. om brottet förövats mot Sverige, svensk kommun eller annan menighet eller svensk allmän inrättning,

5. om brottet begåtts inom område som ej tillhör någon stat och förövats mot svensk medborgare, svensk sammanslutning eller enskild inrättning eller mot utlänning med hemvist i Sverige,

6. om brottet är kapning, sjö- eller luftfartssabotage, flygplats-sabotage, försök till sådana brott, folkrättsbrott, olovlig befattning med kemiska vapen eller osann eller ovarsam utsaga inför en internationell domstol, eller

6. om brottet är kapning, sjö- eller luftfartssabotage, flygplats-sabotage, försök till sådana brott, folkrättsbrott, olovlig befattning med kemiska vapen, *olovlig befattning med minor* eller osann eller ovarsam utsaga inför en internationell domstol, eller

7. om det lindrigaste straff som i svensk lag är stadgat för brottet är fängelse i fyra år eller däröver.

¹ Senaste lydelse 1994:119.

6 b §

Den som använder, utvecklar, tillverkar, förvärvar, innehåller eller överlåter antipersonella minor (truppminor), döms för olovlig befattningsmed minor till fängelse i högst fyra år, om gärningen inte är att bedömas som folkrättsbrott.

Första stycket gäller endast minor som avses i konventionen den 18 september 1997 om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor (truppminor) samt om deras förstöring.

Sådan befattningsmed minor som är tillåten enligt den konvention som avses i andra stycket utgör inte brott.

Är brottet grovt skall dömas till fängelse i högst tio år eller på livstid. Vid bedömandet om brottet är grovt skall särskilt beaktas, om gärningen väsentligt bidragit till att minor kommit att användas på ett sätt som inneburit fara för många människors liv eller hälsa.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall

Härigenom föreskrivs att bilagan till lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall² skall ha följande lydelse.

Föreslagen lydelse

Bilaga³

Immunitet och/eller privilegier gäller för följande		Tillämplig internationell överenskommelse
Internationella organ	Fysiska personer	
53.	<i>Medlemmar i en undersökningsdelegation</i>	<i>Konventionen den 18 september 1997 om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor (truppminor) samt om deras förstöring</i>

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

² Lagen omtryckt 1994:717.

³ Senaste lydelse 1998:28.

3 Ärendet och dess beredning

Den 18 september 1997 antogs vid en diplomatkonferens i Oslo konventionen om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor (truppminor) samt om deras förstöring. Konventionen öppnades för undertecknande i Ottawa den 3 till den 4 december 1997. Sverige undertecknade konventionen vid detta tillfälle. Hittills har närmare 125 stater undertecknat konventionen och elva stater har ratificerat den. Den engelska konventionstexten samt en svensk översättning finns i *bilaga 1*.

I en departementspromemoria som upprättats inom Utrikesdepartementet, Förbud mot antipersonella minor, Sveriges tillträde till konventionen om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor (truppminor) samt om deras förstöring (Ds 1998:19), behandlas Ottawakonventionen och de lagstiftningsåtgärder som bedöms som nödvändiga med anledning av ett svenskt tillträde till konventionen. En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 2*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 3*.

Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 4*. Remissyttrandena finns tillgängliga i Utrikesdepartementet (dnr UD98/499/RS).

Regeringen har denna dag beslutat proposition 1997/98:174, Sveriges tillträde till Förenta nationernas fördrag om fullständigt förbud mot kärnsprängningar. Propositionen innehåller bl.a. ett förslag om ändring i brottsbalken, dels en ändring av 2 kap. 3 §, dels införandet av en ny 22 kap. 6 b §.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 23 april 1998 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 5*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 6*.

Lagrådet har lämnat förslagen utan erinran. I propositionens lagförslag har regeringen gjort vissa språkliga och redaktionella ändringar.

4 Konventionens innehåll

4.1 Förord

Den 18 september 1997 antog en diplomatkonferens i Oslo, inom ramen för den så kallade Ottawaprocessen, konventionen om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor (truppminor) samt om deras förstöring, Ottawakonventionen. Vid konferensen deltog 89 stater, dessutom deltog ytterligare 32 stater och nio organisationer som observatörer. Konventionen antogs av 87 stater, däribland Sverige. Den undertecknades i Ottawa mellan den 3 och den 4 december 1997. Under dessa dagar undertecknade samtliga EU-länder utom Finland och samtliga NATO-medlemmar utom Turkiet och USA konventionen. Den har hittills undertecknats av närmare 125 stater.

Centralt för konventionen är dess förbud mot användning av antipersonella minor; viktigt är också att användningsförbudet förstärks och kompletteras av förbuden mot lagring, produktion och överföring.

För att konventionen skall bli effektiv är det viktigt att konventionen vinner anslutning bland så många tillverkare och exportörer av antipersonella minor som möjligt, och givetvis bland de länder där dessa vapen har kommit till användning under senare tid. Det är väsentligt att uppnå en bred anslutning för att etablera och förstärka användningsförbudet som en allmänt accepterad internationell norm. En bred anslutning är viktigt även från förtroende- och säkerhetsskapande synpunkt. Stater kommer sannolikt att finna det lättare att avstå från en försvarsresurs när ett relativt stort antal andra stater accepterat att göra samma avstående.

4.2 Bakgrund

Sverige har sedan år 1994 verkat för ett internationellt totalförbud mot antipersonella minor, vilket omfattar förbud mot användning, lagring, produktion och överföring. Riksdagens utrikesutskott framhöll då att ett internationellt totalförbud mot antipersonella minor utgör den enda verkliga lösningen på det humanitära problem användningen av minor ger upphov till (bet.1993/94:UU19). Riksdagen beslutade i juni samma år att Sverige skulle lägga fram förslag om totalförbud mot antipersonella minor under de förberedande förhandlingar, som pågick inför granskningskonferensen 1995–96 om protokoll II (minprotokollet) till 1980 års konvention om förbud mot eller inskränkningar i användningen av vissa konventionella vapen som kan anses vara ytterst skadebringande eller ha urskillningslösa verkningar (1980 års vapenkonvention).

Under granskningskonferensen anslöt sig allt fler länder till ett totalförbud mot antipersonella minor. Vid antagandet av protokollet hade antalet stater som sade sig stödja ett totalförbud vuxit till närmare ett fyrtiotal. Samtidigt hävdade ett flertal länder mycket starkt behovet av att fortsatt få använda sådana minor som försvarsvapen. Meningsmotsättningarna mellan deltagarna kom således att växa under förhandlingens gång. Motståndet mot att förbjuda användningen av antipersonella minor som ett legitimt försvarsvapen var betydande bl.a. bland de minproducerande staterna och vissa stater med långa landgränser som gränisar till stormakter eller med potentiella konflikthärddar i sitt närområde.

1980 års vapenkonvention är avsedd att minska såväl kombattanters som civilbefolkningens lidande och begränsa krigets offer i konflikter. Konventionen är en ramkonvention till vilken har fogats fyra protokoll. Vid antagandet fanns tre protokoll till konventionen: ett protokoll om icke detekterbara fragment (protokoll I), ett protokoll om förbud mot eller restriktioner i användningen av minor, försätvapen och andra anordningar (protokoll II) och ett protokoll om förbud mot eller restriktioner i användningen av brandvapen (protokoll III). I samband med granskningskonferensen tillkom protokoll om förbud mot användningen av synförstörande laservapen (protokoll IV).

I granskningskonferensen deltog 51 medlemsstater, 36 observatörsstater och 70 enskilda organisationer. Konferensens ordförande var ambassadör Johan Molander, Sverige. Vid konferensen enades deltagarna om att revidera protokoll II. Det reviderade protokollet innehåller förbud mot användningen av icke-detekterbara antipersonella minor och detekteringsskydd. I protokollet ställs krav på självförstöring för avståndsutlagda antipersonella minor och för antipersonella minor som inte är inhägnade och bevakade.

Vidare innehåller protokollet ett förbud mot varje form av överföring av icke detekterbara antipersonella minor. Övrig överlåtelse, import och export, av andra minor begränsas. Varje part i en konflikt åläggs att röja de minfält eller mineringar som denne lägger ut. Skyddet mot verkningar av minor förstärks för bl.a. Förenta nationernas fredsbevarande styrkor och humanitära operationer, Internationella Röda korsets kommitténs och andra humanitära organisationers operationer. Det reviderade protokollet omfattar även interna konflikter och kan därför ses som en framgång för den humanitära rätten. Det är av vikt att protokollet får en universell anslutning och en så vid tillämpning som möjligt. Sverige antog i juli 1997 det reviderade minprotokollet till 1980 års vapenkonvention.

Den 13 december 1996 fattade riksdagen beslut om ett totalförbud mot användning av antipersonella minor i det svenska försvaret och att existerande antipersonella minor skall förstöras så snart som möjligt, dock senast före utgången av år 2001. Någon svensk produktion eller export av sådana minor har inte förekommit sedan 1974.

Termen antipersonella minor har använts i tidigare propositioner och utskottsbetänkanden (se bl.a. prop. 1996/97:4 och bet. 1993/94:UU19). Genom att använda denna term ville man ge uttryck för övertygelsen att starka humanitära skäl talade för att dessa vapen inte fick användas och

att de måste förbjudas globalt. Trots att termen "antipersonella minor" språkligt inte är korrekt, bör det framhållas att det finns starka skäl att i samband med denna konvention fortsätta att använda sig av denna term. Det främsta skälet är att den termen redan har använts i propositioner och utskottsbetänkanden i vilka Sveriges riksdag och regering dels uttalar sig mot att dessa vapen används inom det svenska försvaret, dels uttrycker sin avsikt att fortsätta verka för ett internationellt totalförbud. Det kan noteras att termen "antipersonella minor" även kommit att användas av frivilligorganisationer och andra som aktivt arbetat med denna fråga.

Det bör i detta sammanhang också särskilt omnämnas att "antipersonella minor" av Försvarsmakten benämns "truppminor". Detta återspeglar det förhållandet att dessa minor i det svenska försvaret är avsedda att användas uteslutande mot främmande trupp. Att termen "antipersonella minor" används i samband med att sådana minor avskaffas kommer inte att påverka Försvarsmaktens terminologi.

EU

EU:s allmänna råd antog den 1 oktober 1996 en gemensam åtgärd om antipersonella minor; detta skedde med anledning av det reviderade minprotokollet och inför den förberedande konferensen i Ottawa i oktober 1996 om möjligheten att framförhandla ett totalförbud. Mot bakgrund av motsättningarna inom gruppen representerade denna åtgärd en miniminivå för vissa stater och maximinivå för andra. I ljuset av utvecklingen under 1997 kunde emellertid EU:s ordförandeland Luxemburg ta initiativ till att uppdatera den tidigare gemensamma åtgärden. Den reviderade gemensamma åtgärden antogs den 28 november 1997 och innefattade tre huvudelement:

- fortsatta ansträngningar med syfte att helt och hållet eliminera förekomsten av antipersonella minor över hela världen,
- moratorium för överföring och produktion av antipersonella minor,
- stöd från unionen till minröjningsverksamhet och därmed sammanhängande åtgärder.

Dessutom välkomnades Ottawakonventionen och de medlemsstater som avsåg att underteckna konventionen åtog sig att ratificera den så snart som möjligt.

FN

I FN:s generalförsamlings första utskott behandlades under hösten 1997 tre resolutioner inom minområdet. Ett svenskt resolutionsförslag om 1980 års vapenkonvention antogs utan omröstning. I detta uppmanades staterna att ratificera det reviderade minprotokollet. Vidare lade Canada tillsammans med Sverige och andra likasinnade stater fram ett resolutionsförslag som uppmanade stater att underteckna Ottawakonventionen och att så snart som möjligt ratificera den. Därutöver lade Finland (med stöd av bl.a. Australien, Ryssland och USA) fram ett förslag där stater uppmanades att driva frågan om ett

förbud mot antipersonella minor vidare, bl.a. inom ramen för Nedrustningskonferensen (Conference on Disarmament, CD) i Genève, närmast genom förhandlingar om ett exportförbud. Denna resolution fick främst medförslagställarskap av de stater som i dagsläget inte ansåg sig kunna underteckna Ottawakonventionen.

Förhandlingar om totalförbudet mot antipersonella minor

Canada inbjöd den 3 till den 5 oktober 1996 till ett strategimöte om totalförbud mot antipersonella minor. Vid mötet tog Canada initiativ till den s.k. Ottawaprocessen vilken syftade till att före 1997 års slut utarbeta en konvention om totalförbud mot antipersonella minor och öppna densamma för undertecknande. Härvid diskuterade en krets av likasinnade länder olika strategier för ett totalförbud.

Flera utvecklingsländer gjorde kopplingar mellan totalförbud mot antipersonella minor och bistånd till humanitär minröjning. Det fanns en oro för att det sistnämnda problemet skulle kvarstå när ett avtal väl slutits. Inbjudningsurvalet för deltagande i strategimötet byggde främst på att länder som ansåg sig kunna stödja ett totalförbud skulle vara kallade. Mötet summerades i en deklARATION och i ett ordförandens handlingsprogram. I den s.k. OttawadeklARATIONen förklarade sig deltagarna redo att samarbeta för att åstadkomma ett totalförbud mot och eliminering av antipersonella minor. Forum och tidsram för förhandlingar berördes inte i deklARATIONen. Canadas utrikesminister Lloyd Axworthy avslutade konferensen med att förklara sin avsikt att skriva till sina kollegor i de länder som deltagit i Ottawa med en inbjudan att underteckna ett totalförbud i december 1997.

Det stora intresset för konferensen var ett framsteg i arbetet för ett totalförbud. Deltagarantalet var betydligt större än väntat och det omfattade deltagare från hela världen (ungefär 50 stater deltog fullt ut och 24 som observatörer, dessutom deltog åtta deltagare från Förenta nationerna, olika enskilda och andra organisationer). Anmärkningsvärt var att fler afrikanska stater deltog i Ottawa än vid granskningskonferensen till 1980 års vapenkonvention, även om de fortfarande totalt sett var få.

I Wien hölls den 12 till den 14 februari 1997 ett expertmöte för att diskutera ett österrikiskt utkast till förbud. Även om länder som bl.a. Indien, Kina, Pakistan och Syrien inte var med, och långt ifrån alla deltagare var förbudsvänner, vittnade det stora deltagandet i Wien – 109 stater – om att frågan om ett totalförbud höll på att tillvinna sig ett eget momentum.

Vid ett expertmöte i Bonn den 24 till den 25 april 1997 diskuterades verifikationsaspekter av en konvention om ett totalförbud. Vid mötet kunde tre huvudlinjer urskiljas, nämligen stater som betonade nedrustnings- och den säkerhetspolitiska dimensionen av ett totalförbud och därför krävde långtgående och genomgripande åtgärder, stater som med tonvikt på den humanitära krisen krävde omfattande uppgiftslämnande och konsultativa mekanismer för övervakning och

uppföljning, samt stater som endast såg ett begränsat säkerhetspolitiskt värde i ett långtgående verifikationsmaskineri i fråga om ett huvudsakligen defensivt vapen.

Vid en konferens i Bryssel den 24 till den 27 juni 1997 inbjöd Norges regering till en diplomatkonferens i Oslo där förhandlingar om en totalförbudskonvention skulle ske. Konferensen antog också den s.k. Brysseldeklarationen. Genom att se vilka stater som ställde sig bakom Brysseldeklarationen sovrades deltagandet inför diplomatkonferensen som skulle äga rum i september. Genom Brysselkonferensen, som räknade sammanlagt 155 deltagare och observatörer, klarades spelreglerna för Oslokonferensen såtillvida att endast stater som slöt upp bakom målsättningen – att så snabbt som möjligt förhandla fram ett totalförbud mot antipersonella minor – skulle fullt ut kunna delta vid Oslokonferensen. Av deltagarna undertecknade 95 stater, däribland Sverige, Brysseldeklarationen.

Diplomatkonferensen i Oslo, som pågick i knappt tre veckor, under perioden den 1 till den 18 september 1997, framförhandlade en konvention om totalförbud mot antipersonella minor. Som grund för förhandlingarna låg ett av Österrike framtaget utkast, till vilket framförallt de i processen deltagande EU-länderna, Canada och Norge bidragit med synpunkter. Under den sydafrikanske Genève-ambassadören Selebis ledning gick förhandlingarna mycket snabbt framåt. Den 18 september 1997 antog 87 av de deltagande staterna vid konferensen, konventionen om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor (truppminor) samt om deras förstöring, den s.k. Ottawakonventionen.

Konventionen öppnades för undertecknande vid en internationell konferens i Ottawa den 2 till den 4 december 1997. 122 stater, däribland Sverige, undertecknade konventionen. Vissa stormakter, som t.ex. Indien, Kina, Ryssland och USA, men även Egypten, Finland, Iran, Israel, Pakistan, Turkiet och de baltiska staterna ansåg sig i dagsläget inte kunna underteckna konventionen. Flertalet av dessa länder förordar förhandlingar inom ramen för nedrustningskonferensen om delförbud, t.ex. exportförbud, varigenom man gradvis skulle kunna nalkas ett totalförbud.

4.3 Konventionens innehåll

Konventionen består av en inledning och 22 artiklar. Konventionen återfinns i engelsk lydelse och i svensk översättning som *bilaga 1*. Konventionen omfattar förbud mot användning, utveckling, produktion, lagring och överföring av antipersonella minor. Den föreskriver vidare att befintliga lager skall förstöras inom fyra år efter ikraftträdandet, vilket sker sex månader efter det att 40 stater ratificerat konventionen. Förutom totalförbudet mot antipersonella minor innehåller konventionen också bestämmelser som ger utökade möjligheter till samarbete och bistånd inom minröjning och hjälp till offren för antipersonella minor.

I det följande återges det huvudsakliga innehållet i konventionen.

Konventionen inleds med en översikt över de humanitära problem som förorsakas av antipersonella minor och betonar vikten av att det internationella samfundet på ett verkningsfullt och samordnat sätt bidrar till att röja och förstöra antipersonella minor över hela världen samt bidrar till vård och rehabilitering av minoffer. Dessutom välkomnar parterna till konventionen de åtgärder som vidtagits de senaste åren med syfte att förbjuda dessa minor. Det allmänna medvetandets roll och de ansträngningar som gjorts av Internationella Röda Korskommittéen, Internationella kampanjen mot landminor (International Campaign to Ban Landmines, ICBL) och andra enskilda organisationer i hela världen betonas och uppskattas. Slutligen understryks vikten av att konventionen erhåller universell anslutning och att alla parter verkar för detta i alla berörda fora, däribland Förenta nationerna, Nedrustningskonferensen i Genève (CD), regionala organisationer och grupperingar samt framtida granskningskonferenser till 1980 års vapenkonvention. Den sista punkten är av intresse mot bakgrund av den ledande roll Sverige traditionellt har spelat i samband med 1980 års vapenkonvention.

4.3.2 Grundläggande åtaganden och definitioner

Artikel 1

I denna artikel redovisas de allmänna åtaganden staterna gör genom konventionen. Punkt 1 innehåller de åtaganden som utgör totalförbudets kärna: ingen användning, utveckling, produktion, lagring eller överföring av antipersonella minor tillåts. I punkt 2 åtar sig parterna att alla sådana minor skall förstöras i enlighet med konventionen, se dock punkten 1 i artikel 3.

Artikel 2

Definitionerna avser att spegla konventionens tillämpningsområde. I artikel 2 punkt 1 definieras antipersonell mina som en mina som är konstruerad att explodera genom en persons närvaro, närhet eller kontakt och som försätter en eller flera personer ur stridbart skick. Definitionen av antipersonell mina har i denna konvention fått en språklig utformning som något skiljer sig från den definition för truppmina som antogs i det reviderade minprotokollet, i det att "i första hand" (primarily) nu har tagits bort. Samtidigt slås i definitionens senare del fast att minor som är konstruerade för att explodera genom ett fordons – och inte en persons – närvaro, närhet eller kontakt och som är försedda med röjningsskydd inte skall betraktas som antipersonella minor som en följd av att de är försedda med sådant skydd. I punkt 2 definieras mina som ammunition placerad under, på eller nära marken eller på annan yta och konstruerad för att explodera vid närvaro, närhet eller kontakt av en person eller ett

fordon. I punkt 3 definieras vad som menas med röjningsskydd, nämligen en anordning som kan utgöra en del av minan och som avser att skydda minan genom att aktiveras när försök görs att röja eller på annat sätt avsiktligt påverka den. Överföring i enlighet med punkt 4 omfattar den fysiska förflyttningen in eller ut ur ett lands territorium, överlåtelse av äganderätt till eller kontroll av minor, men inte överlämnande av minerat landområde. I punkt 5 definieras minerat område som ett område vilket är farligt på grund av förekomst eller förmodad förekomst av minor.

Artikel 3

Denna artikel tillåter, som redan uppmärksammats i artikel 1 punkt 2, undantag från totalförbudet för det antal antipersonella minor som behövs för utbildning och träning av minröjningspersonal och utveckling av minröjningsteknik. Antalet minor skall inte överskrida det antal som är absolut nödvändigt för ändamålet i fråga. Undantaget ger även rätt att överföra antipersonella minor från en stat till en annan för förstöring.

4.3.3 Förstöring

Artikel 4

I denna artikel förbinder sig parterna att alla lagerhållna antipersonella minor under dess kontroll skall förstöras så snart som möjligt, dock inte senare än fyra år efter konventionens ikraftträdande för parten i fråga. Tiden för förstöring av de lagrade minorna fastslogs till högst fyra år. En kort destruktionsperiod ansågs av ett flertal delegater vid förhandlingarna nödvändig för att garantera att lagerhållna minor inte skulle komma till användning.

Artikel 5

Denna artikel stadgar att parterna förbinder sig att alla utlagda antipersonella minor under dess jurisdiktion eller kontroll skall förstöras så snart som möjligt, dock inte senare än tio år efter konventionens ikraftträdande för parten i fråga. I punkt 2 har kravet införts att alla ansträngningar skall göras för att identifiera och markera områden där antipersonella minor finns eller misstänks finnas utlagda. Markeringen skall som ett minimum uppfylla de normer som anges i det reviderade minprotokollet till 1980 års vapenkonvention. För förstöringen av utlagda minor gäller en enhetlig tioårsgräns, men i enlighet med punkt 3 ges möjlighet att begära en förlängning av förstöringsperioden om ytterligare tio år åt gången. Sådan förlängning måste godkännas av ett partsmöte, som beslutar härom med enkel majoritet bland de närvarande och röstande. För att undvika automatik krävs en ansökan för varje förlängning med omfattande beslutsunderlag där framställningen bland

annat skall innehålla hur lång tid som ansökan om förlängning avser, redogörelse för skälen till ansökan om förlängning och förlängningens konsekvenser. Enligt punkt 6 kan en förlängning förnyas efter ny framställning i vilken parten skall överlämna ytterligare relevant information om vilka åtgärder som vidtagits under den föregående tidsfristen.

4.3.4 Internationellt samarbete

Artikel 6

Punkt 1 i denna artikel ger varje part rätt att efterfråga och att, så långt möjligt, erhålla bistånd för att kunna leva upp till sina konventionsåtaganden. I punkt 2 åtar sig varje part att verka för ett optimalt utbyte av utrustning, materiel samt information med avseende på tillämpningen av konventionen. I punkt 2 har vidare fogats en mening från det reviderade minprotokollet till 1980-års vapenkonvention med innebörden att parterna inte i onödan skall begränsa tillhandahållandet av minröjningsutrustning och därmed sammanhängande information. I punkt 3 åtar sig de parter som har möjlighet därtill att bistå med vård och rehabilitering av minoffer med kampanjer för att öka medvetandet om minor, samt, på Internationella Röda Korskommittéens förslag, med ekonomisk och social återanpassning. Hjälpen kan tillhandahållas bl.a. genom FN-systemet eller genom andra internationella, regionala och nationella organisationer och institutioner. I enlighet med punkterna 4-6 skall varje stat som har möjlighet till det tillhandahålla hjälp med minröjning och därmed relaterad verksamhet, bidra med hjälp för förstöring av lagrade minor samt lämna uppgifter till den databas för röjningsteknik, experter, myndigheter eller nationella kontakter för minröjning som upprättats inom FN-systemet. I punkt 7 finns en bestämmelse avsedd att hjälpa mindrabbade staters myndigheter att i samarbete med Förenta nationerna, regionala, mellanstatliga eller enskilda organisationer utarbeta nationella minröjningsprogram för att fastställa bl.a. vidden och omfattningen av problemet, de resurser som behövs för att genomföra programmet, uppskattat antal år för att förstöra alla antipersonella minor i minerade områden, verksamhet för att höja medvetandet om minfaran samt hjälp till minoffren. Minröjningsprogrammen skall också reglera samarbetet mellan berörd parts regering och statliga, mellanstatliga organ eller frivilligorganisationer som skall delta i arbetet. Slutligen i punkt 8 betonas att staternas skyldighet att fullgöra sina respektive åtaganden inom ramen för överenskomna biståndsprojekt inom minröjningsområdet genomförs fullständigt och utan dröjsmål.

Artikel 7

I artikel 7 punkt 1 fastställs skyldigheten för parterna att så snart som möjligt och under alla förhållanden inte senare än 180 dagar efter konventionens ikraftträdande till Förenta nationernas generalsekreterare lämna fullständig rapportering om genomförande, innehav, belägenheten för alla minerade områden och åtgärder som vidtagits för att effektivt och omedelbart varna befolkningen, typ och antal för minor som behållits eller överförts enligt artikel 3, omställning av produktionsanläggningar, förstöring och teknisk beskaffenhet av de mintyper staten förfogat eller förfogar över. Särskilt kan observeras punkt 1 d) rörande rapportering om innehav av de minor som behållits för utbildning i och utveckling av minröjningsteknik och punkt 1 g) rörande information om redan förstörda antipersonella minor där det uttryckligen specificeras att uppgifterna avser de minor som förstörts efter ikraftträdande för staten ifråga. Vidare föreligger en skyldighet i punkt 1 h) att ge teknisk information om de antipersonella minor som producerats av den aktuella staten. I punkten 2 fastställs att parterna årligen skall uppdatera den information som lämnats i enlighet med denna artikel och förmedla dem till depositarien senast den 30 april varje år. Depositarien skall delge parterna den mottagna informationen.

4.3.6 Efterlevnad*Artikel 8*

Klarläggande och biträde med efterlevnad av konventionen regleras i artikel 8. Punkt 1 innehåller den grundläggande idén att hela processen skall ske genom samarbete. Parterna skall så långt möjligt samarbeta i fråga om tillämpning och i samförstånd verka för att underlätta fullgörandet av sina åtaganden. I punkt 2 ges möjlighet att, om någon part ifrågasätter en annan parts efterlevnad av konventionen, genom Förenta nationernas generalsekreterare göra en framställning om klarläggande i frågan till den senare parten. Till framställningen skall fogas alla relevanta upplysningar. Dessutom betonas vikten av att staterna avhåller sig från missbruk av klagomålsproceduren. En part, som erhållit en begäran om klargörande, måste inom 28 dagar avge ett svar via generalsekreteraren till parten som begärt klargörandet. Om svaret uteblir eller bedöms ej tillfredsställande kan den efterfrågande staten, i enlighet med punkt 3, underställa frågan ett kommande partsmöte eller begära att ett särskilt möte hålls. All information i ärendet skall dessförinnan, genom generalsekreterarens försorg, ha cirkulerats till parterna. Enligt punkt 4 äger de av ärendet berörda parterna när som helst begära generalsekreterarens "bona officia" för att underlätta det begärda

klarläggandet. Den framställande parten får genom generalsekreteraren begära att ett extra partsmöte sammankallas. Förutsättningen för ett extra partsmöte är att en tredjedel av parterna inom 14 dagar förklarar sig stödja ett sådant. Punkterna 6 och 7 innehåller procedurregler för mötena. Mötet skall sträva efter att fatta ett enhälligt beslut. Om enighet trots allt inte uppnås, erfordras ett majoritetsbeslut av närvarande och röstande parter för att mötet skall ta upp klagomålsärendet. Alla parter skall fullt ut samarbeta med mötet vid prövningen av ärendet.

I punkterna 8 - 17 behandlas möjligheten att sända en undersökningsdelegation till en parts territorium och de regler som gäller för genomförandet av ett sådant uppdrag. Särskilt kan nämnas att enligt punkt 8 kan den anmodade parten själv när som helst inbjuda en undersökningsdelegation till sitt territorium. Delegationen får inhämta kompletterande information på platsen eller på andra platser som är direkt anknutna till den ifrågasatta efterlevnaden och som står under den anmodade partens jurisdiktion eller kontroll. I punkt 9 ges generalsekreteraren i uppdrag att upprätta och uppdatera en förteckning med uppgifter om namn, nationalitet och andra upplysningar över kvalificerade sakkunniga och tillställa alla parter denna förteckning. De som står upptagna i förteckningen kan utses att ingå i alla undersökningsdelegationer, om inte en part skriftligen invänder. När generalsekreteraren mottar en framställning från ett partsmöte eller ett extra partsmöte med parterna, skall han eller hon, i enlighet med punkt 10, utse medlemmarna i undersökningsdelegationen, inklusive dess chef. Medborgare i den stat som begär undersökning eller är direkt berörda av denna kan inte delta i delegationen. Delegationen skall åtnjuta de privilegier och den immunitet som anges i artikel VI i Konventionen rörande Förenta nationernas privilegier och immuniteter. I punkt 12 fastslås att delegationen kan anlända till den anmodade partens territorium efter en förvarningstid på minst 72 timmar. Delegationen får till den anmodade partens territorium införa nödvändig utrustning att användas för att inhämta upplysningar om efterlevnaden. I punkt 14 åtar sig parten att till en sådan undersökningsdelegation göra tillgängliga de områden och installationer som kan vara relevanta för dess undersökning. Det har dock införts en möjlighet för den berörda parten att vidta särskilda arrangemang för att skydda känslig utrustning och information liksom känsliga områden och konfidentiell företagsinformation. Parten ifråga måste emellertid då på annat sätt försöka visa att dess åtaganden under konventionen har iakttagits fullt ut. Undersökningsdelegationen får uppehålla sig inom den berörda partens territorium i högst 14 dagar och på en och samma plats i högst 7 dagar, såvida inte annat har överenskommit. Undersökningsdelegationen skall genom Förenta nationernas generalsekreterare inrapportera sina resultat till ett partsmöte. När en undersökningsdelegation har lämnat sin rapport till ett partsmöte, kan detta, om det anser att den ifrågasatta staten inte har levt upp till sina konventionsåtaganden, föreslå åtgärder för att åstadkomma rättelse (punkt 18 - 20). Partsmötet får även föreslå de berörda parterna olika steg för att ytterligare klarlägga eller lösa den fråga som är föremål för prövning, inklusive inledande av lämpliga förfaranden i enlighet med

folkrätten. Partsmötet skall söka fatta enhälliga beslut i frågor som avses i punkterna 18 och 19. Om så inte är möjligt, skall beslut fattas med två tredjedels majoritet.

Prop. 1997/98:175

Artikel 9

Enligt denna artikel skall parterna vidta alla åtgärder som krävs, inbegripet lagstiftnings- och administrativa åtgärder för att förhindra och bestraffa all verksamhet, som enligt konventionen är förbjuden för en part, som utförs av personer eller inom ett område under partens jurisdiktion eller kontroll.

Artikel 10

Twist om tillämpningsområde eller tolkning av konventionen sker i enlighet med bestämmelserna i artikel 10. Där betonas återigen att parterna i första hand skall samarbeta för att lösa de tvister som kan uppkomma. En twist får hänskjutas till ett partsmöte som kan erbjuda olika lösningar. I artikel 10 punkt 3 fastställs att detta inte skall inverka på konventionens bestämmelser om klarläggande av efterlevnad.

Artikel 11

Parterna skall i enlighet med artikel 11 mötas regelbundet i s.k. partsmöten för att behandla frågor som rör denna konvention, däribland konventionens sätt att fungera och anslutningsläget, rapporter som avlagts enligt konventionens bestämmelser, eventuellt internationellt samarbete och hjälp, teknologi för minröjning, framställningar från parter i enlighet med artikel 8 och beslut med anledning av framställningar i enlighet med artikel 5. Det första partsmötet skall sammankallas av depositarien inom ett år efter konventionens ikraftträdande. Därefter skall möten sammankallas årligen fram till den första översynskonferensen. I enlighet med bestämmelserna i artikel 8 kan generalsekreteraren sammankalla ett extra partsmöte. Enligt punkt 4 kan stater som inte är parter i denna konvention, andra berörda organisationer och institutioner inbjudas att delta som observatörer i dessa partsmöten.

Artikel 12

Fem år efter konventionens ikraftträdande skall depositarien, i enlighet med artikel 12, sammankalla en översynskonferens. På begäran av en eller flera parter skall sådana konferenser kunna sammankallas vid varje tidpunkt, under förutsättning att tiden mellan dem inte är kortare än fem år. Alla parter i konventionen skall inbjudas till varje översynskonferens. Syftena med sådana översynskonferenser liknar dem som anges för partsmötena men avser också att ge tillfälle att utvärdera hur partsmötena har fungerat och hur ofta de skall behöva hållas. Översynskonferenserna ger också tillfälle att utvärdera hur väl konventionsmaskineriet har

fungerat. På motsvarande sätt som vid partsmöten (artikel 11) skall icke-medlemmar till konventionen kunna inbjudas att delta i översynskonferenserna.

Artikel 13

I enlighet med denna artikel får en part när som helst efter konventionens ikraftträdande föreslå ändringar i denna. Ändringsförslag skall framföras till depositarien, som skall meddela alla parter och inhämta deras yttrande över huruvida en ändringskonferens bör sammankallas för att ta ställning till förslaget. Om en majoritet av parterna inom 30 dagar meddelar depositarien att de stöder vidare behandling skall denne sammankalla en ändringskonferens till vilken alla parter skall inbjudas. På motsvarande sätt som vid partsmöten (artikel 11) och översynskonferenser (artikel 12) skall icke-parter till konventionen inbjudas att delta i ändringskonferenserna. Ändringskonferensen skall hållas i omedelbar anslutning till ett partsmöte eller en översynskonferens, om inte majoriteten av parterna begär att den skall hållas tidigare. I punkt 4 fastställs att ändringar i konventionen skall antas med två tredjedelars majoritet. En ändring träder i kraft för alla parter som har antagit ändringen när majoriteten av parterna deponerat sina godtagande-instrument hos depositarien. Ändringen skall därefter träda i kraft för övriga parter den dag de deponerar sina godtagandeinstrument.

Artikel 14

I enlighet med punkt 1 i denna artikel skall kostnaderna för möten och konferenser bestridas av deltagarna i dessa möten eller konferenser i enlighet med Förenta nationernas vederbörligen justerade bidragsskala, liksom de kostnader som uppstår för generalsekreteraren enligt artiklarna 7 och 8 samt kostnader för undersökningsdelegationer.

Artikel 15

Konventionen antogs i Oslo den 18 september 1997 och öppnades för undertecknande i Ottawa för alla stater från den 3 till den 4 december 1997. Den hålls tillgänglig för undertecknande i Förenta nationernas högkvarter i New York från den 5 december 1997 och fram till dess ikraftträdande.

Artikel 16

För ikraftträdande skall konventionen efter undertecknandet ratificeras, godtas eller godkännas av signatärstaterna. Den står öppen för anslutning av de stater som ännu inte har undertecknat den. Ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument skall deponeras hos depositarien.

Artikel 17

Konventionen skall träda i kraft den första dagen i den sjätte månaden efter den månad då den fjortonde staten ratificerade konventionen. För stater som ratificerar konventionen efter dagen för konventionens ikraftträdande träder konventionen i kraft den första dagen i den sjätte månaden efter den dag då staten i fråga deponerade sitt ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument. Antalet ratifikationer för ikraftträdande var föremål för omfattande diskussion. Många delegationer ansåg att ett högt ratifikationstak var önskvärt för att ge konventionen trovärdighet, för att ge en tillräcklig grund för ett användningsförbud som en absolut internationell norm och för att befordra anslutning; en stat skulle sannolikt finna det lättare att förklara sig bunden av ett avtal som innebär att man avstår från en försvarsresurs om ett relativt stort antal andra stater samtidigt gör samma avstående. Det rådde emellertid stor skillnad mellan olika önskemål i detta avseende. Förslagen omfattade alltifrån två upp till 65 (det antal som gäller för kemvapenkonventionen) ratifikationer för ikraftträdande. 40 ratifikationer blev den kompromiss som antogs.

Artikel 18

Artikel 18 öppnar möjligheten för en part att, genom en särskild deklaration i samband med ratifikationen, förklara sig provisoriskt tillämpa punkten 1 i artikel 1, dvs. konventionens kärnåtaganden (förbud mot användning, produktion, lagring och utveckling av antipersonella minor) med omedelbar verkan i avvaktan på konventionens ikraftträdande. Med beslut den 5 februari 1998 har regeringen valt att informera FN:s generalsekreterare att Sverige redan nu tillämpar konventionens kärnåtaganden. En svensk deklaration om provisorisk tillämpning kommer att bekräftas i samband med ratifikationen.

4.3.8 Reservationer, giltighetstid och övrigt*Artikel 19*

Konventionens artikel 19 medger inga möjligheter för några parter att ange reservationer till konventionens innehåll.

Artikel 20

I enlighet med artikel 20 skall konventionen gälla på obegränsad tid men parterna har rätt att säga upp konventionen. Alla parter, depositarierna och Förenta nationernas säkerhetsråd måste meddelas om uppsägningen.

Uppsägninginstrumentet skall innehålla en fullständig förklaring om skälen för uppsägningen. Uppsägningen börjar inte gälla förrän sex månader efter tillkännagivandet. Om den uppsägande parten efter sex månader deltar i en väpnad konflikt skall uppsägningen inte börja gälla förrän efter den väpnade konfliktens slut.

Artikel 21

Förenta nationernas generalsekreterare är konventionens depositarie.

Artikel 22

I konventionens sista artikel beslutas att originalet till konventionen skall deponeras hos Förenta nationernas generalsekreterare och att texterna på de sex officiella språken i Förenta nationerna (arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska) är lika giltiga.

5 Godkännande av konventionen

Regeringens förslag: Riksdagen godkänner Sveriges tillträde till konventionen om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor (truppminor) samt om deras förstöring. Riksdagen godkänner vidare att Sverige vid ratifikationen avger en deklaration i enlighet med konventionens artikel 18 om att Sverige provisoriskt tillämpar artikel 1.1 i konventionen i avvaktan på konventionens ikraftträdande.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De remissinstanser som uttalat sig särskilt välkomnar ett svenskt tillträde till konventionen.

Skälen för regeringens förslag: Den Internationella Röda Korskommittén uppskattar att över 100 miljoner minor i mer än 70 länder världen över dödar eller skadar omkring 24 000 personer varje år. Det stora flertalet av dessa är civila, i stor utsträckning kvinnor och barn. Dessa minor förhindrar transporter och tillträde till städer, byar och skolor, och användande av jordbruksland och andra resurser. De innebär en tung börda för drabbade länders ofta begränsade sjukvårdsresurser, och utgör allvarliga hinder för återvändande och återuppbyggnad efter det att väpnade konflikter bilagts. Den humanitära betydelsen av Ottawakonventionen kan på lång sikt vara av stor betydelse.

Minkatastroferna i länder som Afghanistan, Angola, f.d. Jugoslavien, Kambodja och Moçambique kan i stor utsträckning hänföras till det omfattande och urskillningslösa användandet av dessa minor i väpnade interna konflikter.

Sverige har sedan år 1994 verkat för ett internationellt totalförbud mot antipersonella minor. Riksdagens utrikesutskott framhöll då att ett internationellt totalförbud utgjorde den enda verkliga lösningen på det humanitära problem som användningen av sådana minor gav upphov till (bet. 1993/94:UU19). Vid granskningskonferensen 1995/96 av 1980 års vapenkonvention och dess protokoll II (det s.k. landmineprotokollet) visade det sig inte vara möjligt att uppnå ett totalförbud.

Riksdagen beslutade den 13 december 1996 om ett totalförbud mot användning av antipersonella minor och att befintliga lager av sådana minor, med undantag för det antal som behövs för forsknings- och utbildningsändamål med avseende på minröjning, skulle förstöras så snart som möjligt, dock senast år 2001. Mot denna bakgrund förklarade regeringen som sin avsikt att fortsatt verka för ett internationellt totalförbud mot antipersonella minor.

Konventionen förbjuder utöver användning, även lagring, produktion och överföring av antipersonella minor. Stater får inte heller hjälpa eller uppmuntra någon att ägna sig åt sådan verksamhet som konventionen förbjuder. Genom förbudet mot överföring av antipersonella minor förhindras fortsatt spridning. Vidare stipuleras att lagerhållna antipersonella minor skall förstöras inom fyra år, och att utlagda minor i princip ska röjas inom en tioårsperiod efter det att konventionen trätt i kraft för staten i fråga. Undantag från förbudet att inneha antipersonella minor får göras för det minimiantal som kan behövas för utveckling av och utbildning i minröjningsteknik. Vidare innehåller konventionen bestämmelser som avser att främja internationellt samarbete och bistånd inom minröjningsområdet samt hjälp till offer för antipersonella minor. Konventionen ålägger parterna att underlätta humanitärt arbete i minerade områden.

Så sent som år 1997 uppskattade Internationella Röda Korskommittéen att mer än 2 miljoner nya minor av skilda slag årligen lades ut. Det är av synnerlig vikt att länder som är stora producenter och exportörer av antipersonella minor, samt länder där ett stort antal sådana minor lagts ut eller fortsätter att utläggas och där civilbefolkningen hårt drabbats av dessas användning så snart som möjligt ansluter sig till konventionen. Konventionen träder i kraft sex månader efter det att fyrtio stater ratificerat den.

Det är av ovanstående skäl angeläget att riksdagen nu godkänner Sveriges tillträde till Ottawakonventionen. Vid ratifikation av Ottawakonventionen bör Sverige – i avvaktan på dess ikraftträdande – avge en deklaration om provisorisk tillämpning av konventionens kärnåtaganden i enlighet med artikel 18.

6 Lagstiftning på angränsande områden

6.1 Lagstiftningen om explosiva och brandfarliga varor

Lagen (1988:868) om brandfarliga och explosiva varor (LBE) innehåller bestämmelser om hantering och import av brandfarliga och explosiva varor. Syftet med lagen är att hindra att sådana varor orsakar brand eller explosion som inte är avsedd (olycksförebyggande) samt att förebygga och begränsa skador på liv, hälsa eller egendom genom brand eller explosion vid hantering av sådana varor (skadeförebyggande, se 1 § LBE). Lagen innehåller endast de mera grundläggande skyddsprinciperna. Detaljutformningen av bestämmelserna på området meddelas på myndighetsnivå med stöd av bemyndiganden i lagen, främst av Sprängämnesinspektionen (SÄI). Bestämmelserna gäller även för Försvarsmakten. Med hantering i lagen avses, förutom tillverkning och bearbetning, bl.a. förvaring, transport, omhändertagande, förstöring och överlåtelse samt därmed jämförliga förfaranden (3 § LBE). Avsikten är att begreppet hantering skall inbegripa allt som går att göra med varorna med undantag för import (prop. 1987/88:101 s. 21 och 29).

Regeringen har i förordningen (1988:1145) om brandfarliga och explosiva varor meddelat närmare föreskrifter om vilka varor som skall falla in under bestämmelsernas tillämpningsområde. Av 8 § nämnda förordning framgår att varor som består av eller innehåller explosivämnen omfattas av bestämmelserna. I den förteckning (SÄIFS 1993:4) som SÄI upprättar enligt 10 § i nämnda förordning, finns minor med sprängladdning upptagna som av SÄI godkänd explosiv vara. Därunder finns en av Försvarsmakten och Försvarets materielverk (FMV) gjord närmare indelning av olika slag av minor

Lagen innehåller ett generellt tillståndskrav för att hantera eller importera explosiva varor. I 11 § LBE föreskrivs att den som hanterar eller importerar explosiva varor skall ha tillstånd till det. Kravet på import- eller överföringstillstånd avser dock inte Försvarsmakten och Försvarets materielverk (FMV). Polismyndigheten eller SÄI prövar tillståndsfrågorna (13 § LBE). Tillstånd till tillverkning av sådana explosiva varor som räknas som krigsmateriel får enligt 28 § förordningen om brandfarliga och explosiva varor endast meddelas den som fått tillstånd enligt krigsmateriellagstiftningen. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer kan, om det är av särskild betydelse från brand- eller explosionssynpunkt, förbjuda hantering eller import av en brandfarlig eller explosiv vara (12 § LBE). Tillståndsmyndigheten kan förena ett tillstånd med villkor. Rätten att föreskriva villkor är dock alltid knuten till lagstiftningens syften, villkoren skall således alltid vara påkallade från brand- eller explosionssynpunkt.

Enligt bestämmelserna i 21 § LBE kan den som bryter mot bl.a. reglerna om tillståndspliktiga förfaranden (11 §), förbud mot viss hantering eller import (12 §) eller villkor som meddelats i ett tillståndsärende (13 §) dömas till böter eller fängelse i högst ett år. Straffbestämmelserna i LBE är subsidiära i förhållande till annan strafflagstiftning och ansvar enligt LBE skall således inte utdömas om gärningen är straffbar enligt brottsbalken eller enligt lagen (1960:418) om straff för varusmuggling.

I förhållande till de stater som ingår i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) gäller särskilda bestämmelser för handeln med brandfarliga och explosiva varor. Enligt rådets direktiv 93/15/EEG om harmonisering av bestämmelserna om utsläppande på marknaden och övervakning av explosiva varor för civilt bruk, gäller principen om fri rörlighet för varor även på området för brandfarliga och explosiva varor. Direktivet ställer krav på ett särskilt överföringstillstånd som gäller mellan länderna men som även krävs inom respektive land. Sådana tillstånd meddelas av SÄI. Direktivet skall inte tillämpas på explosiva varor som är avsedda för användning av de väpnade styrkorna eller polisen i enlighet med nationell lagstiftning.

6.2 Krigsmateriellagstiftningen

Lagen (1992:1300) om krigsmateriel (KML) har avseende på vapen, ammunition och annan för militärt bruk utformad materiel (1 § KML). I förordningen (1992:1303) om krigsmateriel har regeringen närmare angivit vilka slag av materiel som skall omfattas av lagens bestämmelser. I en bilaga till förordningen finns minor upptagna under förteckningen över krigsmateriel för strid (avsn. KS4 a och KS7 b). Enligt lagen om krigsmateriel gäller ett generellt förbud mot tillverkning, tillhandahållande och utförsel av krigsmateriel. För att vidta något av de nämnda förfarandena med avseende på krigsmateriel krävs tillstånd. Svenska myndigheter som inte är affärsverk omfattas dock inte av förbuden mot tillverkning och tillhandahållande. Dessa myndigheter lyder emellertid under regeringen och för dem kan regeringen direkt föreskriva vad som skall gälla. Med tillhandahållande förstås i lagen försäljning, upplåtelse, utbudande mot vederlag, lån, gåva eller förmedling (2 § KML). Svenska myndigheter, företag samt personer bosatta i Sverige får inte heller utomlands tillhandahålla krigsmateriel (4 § KML). Även avtal som innebär upplåtelse eller överlåtelse av tillverkningsrätt till någon i utlandet och avtal om att tillsammans med annan i utlandet utveckla krigsmateriel kräver tillstånd (7–8 §§ KML).

Enligt 25 § KML döms den som uppsåtligen bryter mot nämnda bestämmelser till böter eller fängelse i högst två år, eller, om gärningen skett av oaktsamhet, till böter eller fängelse i högst sex månader. Är brottet att bedöma som grovt döms enligt 26 § KML till fängelse i lägst sex månader och högst fyra år. Vid bedömande av om brottet är grovt skall särskilt beaktas om brottet avsett betydande värde, varit av stor omfattning eller varaktighet eller om gärningen annars varit av särskilt

allvarlig art. Straffbestämmelserna i KML är subsidiära i förhållande till bestämmelserna i brottsbalken (28 § KML).

Frågor om tillstånd enligt krigsmateriellagen prövas sedan den 1 februari 1996 av Inspektionen för strategiska produkter. Ärenden av principiell betydelse eller annars av särskild vikt skall dock överlämnas till regeringen. Tidigare låg ansvaret för tillståndsprövningen på regeringen eller i enklare ärenden på det ansvariga statsrådet. Det förhållandet att tillståndsprövningen numera lagts över på Inspektionen för strategiska produkter innebär dock inte någon ändring i sak av de riktlinjer som skall vara vägledande vid tillståndsprövningen (prop. 1995/96:31 s. 24).

Ett tillstånd enligt krigsmateriellagen får lämnas endast om det finns säkerhets- eller försvarspolitiska skäl för det och det inte strider mot Sveriges utrikespolitik (1 § andra stycket KML). I förarbetena till krigsmateriellagen (prop. 1991/92:174 s. 41 f.) finns angivna riktlinjer som uttrycker principer som regeringen har lagt fast i sin praxis och som skall vara vägledande vid en tillståndsprövning enligt lagen. Tillstånd bör medges endast om det bedöms erforderligt för att tillgodose det svenska försvarets behov av materiel eller kunnande eller i övrigt är säkerhetspolitiskt önskvärt samt det inte står i strid med principerna och målen för Sveriges utrikespolitik. Tillstånd får endast avse en stat, en statlig myndighet eller en av staten auktoriserad mottagare. Tillstånd till utförelse eller annan utlandssamverkan enligt krigsmateriellagen skall inte beviljas, om det skulle strida mot internationella överenskommelser som Sverige har biträtt, mot beslut av Förenta nationernas säkerhetsråd eller mot folkrättsliga regler om export från neutral stat under krig (ovillkorliga hinder). I den nämnda propositionen uttalades vidare beträffande internationella överenskommelser bl.a. (s. 49) att genom att ansluta Sverige till en internationell överenskommelse förpliktar sig regeringen att fullgöra de skyldigheter som följer av överenskommelsen. De begränsningar för svensk utlandssamverkan på krigsmaterielområdet som kan följa av en överenskommelse som Sverige har biträtt, iaktas i praktiken genom att regeringen inte medger undantag från lagens förbud i berörda delar. De ovillkorliga hindren i riktlinjerna utgör således en erinran om att regeringen alltid måste fullgöra sina internationella förpliktelser. Riksdagen godtog regeringens förslag (bet. 1992/93:UU1, rskr. 1992/93:61).

6.3 Straffrättslig reglering

Som nämnts ovan innehåller krigsmateriellagen stadganden om straff för överträdelse av lagens bestämmelser om bl.a. tillverkning, tillhandahållande och avtal om tillverkningsrätt beträffande krigsmateriel (25–26 §§ KML). Även lagstiftningen om brandfarliga och explosiva varor innehåller straffbestämmelser för överträdelse av vissa förfaranden som faller under den lagstiftningen (21–23 §§ LBE). Som framgått ovan är straffbestämmelserna i lagen om brandfarliga och explosiva varor samt

i krigsmateriellagen subsidiära i förhållande till brottsbalken och lagen om straff för varusmuggling. Prop. 1997/98:175

Antipersonella minor används i princip endast i ett syfte, nämligen att döda eller skada människor och torde därför inte komma till användning annat än i militära sammanhang. Detta innebär i praktiken att det enda område där sådana minor kan tänkas komma till en legal användning är för rent militära syften inom försvaret (jfr vidare nedan). All annan användning av dessa minor torde därmed i stort sett vara otillåten.

För det fall någon skulle göra bruk av antipersonella minor för annat än militära ändamål torde detta undantagslöst utgöra straffbara handlingar. Bland brottsbalkens bestämmelser om straff för brott mot liv och hälsa (3 kap.) kan i detta sammanhang, utöver de närmast liggande uppsåtliga brotten mord, dråp och misshandel, nämnas framkallande av fara för annan (3 kap. 9 §). Den som av grov oaktsamhet utsätter annan för livsfara eller fara för svår kroppsskada eller allvarlig sjukdom döms för framkallande av fara för annan till böter eller fängelse i högst två år. Försök eller förberedelse till mord, dråp och misshandel samt stämpling därtill eller underlåtenhet att avslöja sådana brott är till stora delar straffbelagda enligt 23 kap. brottsbalken.

Vissa andra brott bör vidare nämnas i detta sammanhang. Den som förstör eller skadar egendom döms enligt 12 kap. 1 § brottsbalken för skadegörelse till böter eller fängelse i högst sex månader. Är brottet grovt döms för grov skadegörelse till fängelse i högst fyra år (12 kap. 3 § brottsbalken). Brottet allmänfarlig ödeläggelse (13 kap. 3 § brottsbalken) innefattar bland annat att någon åstadkommer explosion och därigenom framkallar fara för annans liv eller hälsa eller för omfattande förstörelse av annans egendom.

Brott för vilket minimistraflet är fängelse i fyra år eller däröver, omfattas enligt 2 kap. 3 § brottsbalken av svensk jurisdiktion även om de begåtts utomlands. Mord, dråp och grov allmänfarlig ödeläggelse faller in under denna bestämmelse, däremot inte misshandel, grov skadegörelse eller allmänfarlig ödeläggelse av normalgraden. Beträffande vissa brott anges direkt i paragrafen att de skall omfattas av en utsträckt jurisdiktion. Folkkrättsbrott är exempel på ett sådant brott.

De nu nämnda brottsbestämmelserna, mord, dråp, skadegörelse etc., har en allmän giltighet och omfattar således i princip även militära handlingar. I straffrättsligt hänseende är en väpnad styrkas rätt att bruka våld i samband med strid i princip oreglerad. Det kan dock förutsättas att något straffrättsligt ansvar inte kan göras gällande såvitt avser sådant våld som kan anses motiverat från militär synpunkt och som står i överensstämmelse med folkkrättens regler.

Det svenska försvarets användning av vapen styrs av riksdag och regering och av de regler folkkrätten ställer upp för användningen.

I syfte att så långt som möjligt begränsa krigföringens verkningar har ett stort antal stater ingått ett flertal internationella överenskommelser som reglerar och begränsar medlen och metoderna för krigföring. Därutöver innehåller folkkrätten även kompletterande sedvanerättsliga regler på området. I brottsbalken har införts ett särskilt straffstadgande för att kunna straffa den som bryter mot dessa humanitära principer.

Enligt 22 kap. 6 § brottsbalken döms den som gör sig skyldig till svår överträdelse av något sådant avtal med främmande makt eller någon sådan allmänt erkänd grundsats som rör den internationella humanitära rätten i väpnade konflikter för folkrättsbrott. Straffet är fängelse i högst fyra år, eller vid grovt brott fängelse i högst tio år eller på livstid. Som exempel på när brottet skall bedömas som grovt anges i paragrafen om många människor dödats eller skadats eller om omfattande egendomsförlust uppkommit. Lagrummet innehåller inte någon fullständig brottsbeskrivning utan är ett s.k. blankettstraffbud som i sin tur hänvisar till andra källor där de straffbara handlingarna beskrivs. Gränserna för straffansvaret bestäms sålunda av de internationella avtal som Sverige ingår och av den folkrättsliga sedvanerättens utveckling på området. Som exempel på handlingar som utgör folkrättsbrott anges i lagrummet användande av stridsmedel som är förbjudna enligt folkrätten, att anfalla civilpersoner eller den som är försatt ur stridbart skick, att anfalla urskillningslöst med vetskap om att synnerligen svåra förluster eller skador på civilpersoner eller civil egendom uppkommer eller att i andra fall godtyckligt och i stor omfattning förstöra eller tillägna sig egendom som åtnjuter ett särskilt folkrättsligt skydd.

6.4 Inspektioner

6.4.1 Inspektioner enligt Förenta nationernas konvention om förbud mot kemiska vapen

Sverige ratificerade år 1993 Förenta nationernas konvention om förbud mot utveckling, produktion, innehav och användning av kemiska vapen samt om deras förstöring (fortsättningsvis benämnd kemvapenkonventionen). Denna konvention innehåller regler om inspektioner på plats i de stater som anslutit sig till konventionen. Kemvapenkonventionens regler om inspektioner är mycket omfattande och detaljerade. I samband med Sveriges tillträde till konventionen bedömdes det som lämpligast att placera erforderliga bestämmelser om inspektioner i en särskild lag. Lagen (1994:118) om inspektioner enligt Förenta nationernas konvention om förbud mot kemiska vapen trädde i kraft den 29 april 1997, dvs. samtidigt som konventionen trädde i kraft. En inspektion enligt kemvapenkonventionen kan genomföras antingen som en inledande inspektion, som en rutininspektion eller som en inspektion på uppfordran. De två förstnämnda slagen av inspektioner syftar till att klargöra att avlämnade deklARATIONER är korrekta. De sistnämnda inspektionerna syftar till att undanröja misstanke om brott mot konventionen. Sådana kan därför komma att rikta sig mot vilken plats eller anläggning som helst inom en stat där förbjuden verksamhet misstänks förekomma. I lagen har det angetts att intresset av att skydda uppgifter som är av betydelse för rikets säkerhet samt företagshemligheter skall särskilt beaktas.

För det fall en inspektion skall äga rum i Sverige skall regeringen inledningsvis fatta de beslut som behövs för inspektionens genomförande, däribland vilka åtgärder inspektionsgruppen får företa. Regeringen skall även utse en myndighet som skall närvara vid inspektionen och biträda inspektionsgruppen. Denna myndighet skall kunna fatta beslut i frågor som avser verkställighet av regeringens beslut. Myndighetens beslut kan hänskjutas till regeringen om inspektionsgruppen begär det, om frågan är av större vikt eller om den berör en enskilds rätt och den enskilde begär att den skall hänskjutas. Polismyndigheten skall lämna inspektionsgruppen sådan hjälp som behövs för att inspektionen skall kunna genomföras. En enskild som berörs av inspektionen skall normalt beredas tillfälle att yttra sig. En inspektion får inte äga rum i någons bostad.

Regeringen har i förordningen (1997:121) om inspektioner enligt Förenta nationernas konvention om förbud mot kemiska vapen meddelat ytterligare föreskrifter. Bland annat har Inspektionen för strategiska produkter utsetts till nationell kontaktkommission inom kemvapenkonventionens område.

6.4.2 Inspektioner enligt Förenta nationernas fördrag om fullständigt förbud mot kärnsprängningar

Förenta nationernas fördrag om fullständigt förbud mot kärnsprängningar undertecknades av Sverige den 24 september 1996. Syftet med fördraget, även kallat provstoppsavtalet är att totalförbjuda kärnvapenprovsprängningar och kärnsprängningar. Provstoppsavtalet innehåller bl.a. bestämmelser som gör det möjligt att vid misstanke om brott mot fördraget genomföra inspektioner hos en fördragsslutande stat. I departementspromemorian Sveriges tillträde till Förenta nationernas fördrag om fullständigt förbud mot kärnsprängningar, Ds 1997:87, behandlas fördraget samt läggs förslag på de lagstiftningsåtgärder som anses erforderliga vid ett svenskt tillträde till fördraget.

Regeringen har denna dag till riksdagen överlämnat proposition 1997/98:174, Sveriges tillträde till Förenta nationernas fördrag om fullständigt förbud mot kärnsprängningar. I propositionen läggs bl.a. fram förslag om införandet av en särskild lag som reglerar förfarandet vid en eventuell inspektion enligt provstoppsavtalet i Sverige. I propositionen anförs bland annat att flertalet beslut i samband med en inspektion måste fattas omedelbart inför denna och under tiden som denna pågår. Det är därför nödvändigt med ett flexibelt regelsystem och att lagstiftning på området begränsas till vad som absolut inte kan regleras i författningar på lägre nivå.

I propositionens förslag till inspektionslag föreslås bland annat att regeringen skall utse en myndighet som skall närvara vid en inspektion och bistå inspektionsgruppen. Regeringen eller den biträdande myndighet som regeringen bestämt skall fatta de beslut som krävs för att inspektionen skall kunna genomföras. Frågor av särskild vikt skall hänskjutas till regeringen. Om en enskild berörs av en inspektion skall

denne i normalfallet ges tillfälle att yttra sig. En inspektion får enligt lagförslaget innefatta att en internationell inspektionsgrupp och observatörer tillsammans med en svensk myndighet ges tillträde till område, anläggning eller byggnad som inte utgör bostad under svensk jurisdiktion, att inspektionsgruppen får medföra och använda teknisk utrustning och att prover och uppgifter får föras ut ur landet. Polismyndigheten skall lämna det biträde som behövs.

7 Lagstiftning med anledning av Sveriges tillträde till konventionen

7.1 Strafflagstiftning

Regeringens förslag: En ny straffbestämmelse införs i brottsbalken. Brottet benämns *olovlig befattning med minor*. I bestämmelsen straffbeläggs alla förfaranden som är förbjudna enligt Ottawakonventionen. Straffskalan omfattar fängelse i högst fyra år eller, om brottet är grovt, fängelse upp till tio år eller på livstid. Det nya brottet är subsidiärt i förhållande till folkrättsbrottet. Svensk domstols behörighet utsträcks att gälla utan begränsning med avseende på var brottet begåtts eller vilken nationalitet gärningsmannen har.

7.1.1 Behovet av lagstiftning

Inledning

I Ottawakonventionen förbjuds staterna att använda, tillverka, lagra eller behålla antipersonella minor. Vidare åtar staterna sig att förstöra eller sörja för att alla antipersonella minor förstörs i enlighet med konventionens bestämmelser. I propositionen Totalförsvarets förnyelse, etapp 2, (prop. 1996/97:4 s. 176 ff.) behandlas frågan om den framtida användningen av antipersonella minor inom det svenska försvaret. I propositionen hänvisas bl.a. till ett tidigare uttalande av Utrikesutskottet, att ett internationellt totalförbud utgör den enda verkliga lösningen på det humanitära problem som användningen av antipersonella minor ger upphov till (bet. 1993/94:UU19). I propositionen förklarade regeringen sin avsikt att fortsatt verka för ett internationellt totalförbud mot sådana

minor. I propositionen föreslås att ett totalförbud mot användning av antipersonella minor bör införas. Befintliga antipersonella minor som finns förrådsställda i Sverige bör inom ramen för befintliga medel förstöras så snart praktiska möjligheter föreligger och i vart fall senast år 2001. Undantag görs dock för sådana minor för forsknings- och utbildningsändamål inom minröjningsområdet. Riksdagen godtog regeringens förslag (bet. 1996/97:FöU01, rskr. 1996/97:109).

Genom riksdagens beslut om införandet av ett totalt förbud mot användning av antipersonella minor inom det svenska försvaret samt om förstörande av befintliga sådana minor har Sverige redan med avseende på det svenska försvaret uppfyllt Ottawakonventionens krav vad gäller användnings- och lagringsförbud samt åtagandet att förstöra dessa minor. I konventionens artikel 9 åtar staterna sig bl.a. att vidta alla lagstiftningsåtgärder, däribland införande av sanktioner, för att förhindra och bestraffa all verksamhet som är förbjuden för en stat som tillträtt konventionen. För att Sverige skall kunna uppfylla denna artikels krav föreslås lagstiftning i enlighet med vad som följer i kommande avsnitt.

Lagstiftningen om brandfarliga och explosiva varor

Lagstiftningen om brandfarliga och explosiva varor innehåller långtgående krav på tillstånd för hantering av olika explosiva varor, däribland antipersonella minor. Bland annat krävs tillstånd för import, förvaring, transport och överlåtelse av dessa minor. Bestämmelserna har dock till syfte endast att förebygga att olyckor eller skador inträffar med sådana varor. Detta medför att lagen i sin nuvarande lydelse inte är tillräcklig för att uppfylla konventionens krav på kriminalisering.

Krigsmateriellagstiftningen

Som framgått ovan (avsnitt 6.2) gäller i princip ett absolut förbud mot tillverkning, tillhandahållande och utförelse av krigsmateriel, till vilket antipersonella minor räknas, såvida inte tillstånd därtill lämnats. Överträdelse av de aktuella bestämmelserna är också straffbelagda. I och med att Sverige tillträder Ottawakonventionen samt förbinder sig att följa dess bestämmelser följer därav att ett ovillkorligt hinder gäller i Sverige såvitt avser tillverkning, tillhandahållande och utförelse av antipersonella minor. Den svenska krigsmateriellagstiftningen innehåller således redan en tillräcklig reglering för att svara mot konventionens krav på motsvarande punkter. Krigsmateriellagstiftningen täcker dock inte alla de förfaranden med antipersonella minor som förbjuds i konventionen

Strafflagstiftningen

De ovan under avsnitt 6.3 redovisade brottsbalksbrotten har sin begränsning i det att det krävs en viss angiven skadlig effekt för att en handling skall vara straffbar. Överfört till Ottawakonventionens krav förbjuds inte själva användandet i sig av antipersonella minor utan endast

vissa angivna effekter därav. Ansvar för folkrättsbrott kan endast komma i fråga vid svåra överträdelser av folkrättsliga förpliktelser som rör den internationella humanitära rätten i väpnade konflikter. Prop. 1997/98:175

7.1.2 En ny straffbestämmelse införs

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De remissinstanserna som uttalat sig i frågan tillstyrker eller har inte haft någon erinran mot förslagen. *Sprängämnesinspektionen* anser att förslaget ger en mer tillfredsställande lösning än vad gällande lagstiftning kan erbjuda. *General tullstyrelsen* har anfört att därutöver bör lagen om krigsmateriel kompletteras med ett införselbud. Några remissinstanser har gjort vissa påpekanden. *Hovrätten över Skåne och Blekinge* har anmärkt att man i övergångsbestämmelserna bör beakta de tidsfrister som gäller för förstöring av befintliga antipersonella minor eller minfält (art. 4 och 5 i konventionen) samt ställer sig frågande till att det vid fall av konkurrens i första hand skall dömas, inte för olovlig befattnings med minor, utan för det andra brottet. *Svenska Röda Korset* anser att rekvisitet "väsentligt" bör utgå och att det, för att ett brott mot den föreslagna bestämmelsen skall anses som grovt, är tillräckligt att gärningen bidragit till att antipersonella minor kommit att användas på sätt som inneburit fara för människors liv eller hälsa. *Rädda Barnen* anser på motsvarande sätt att det skall vara tillräckligt att en människas liv eller hälsa satts i fara för att brottet skall bedömas som grovt.

Skälen för regeringens förslag: Redovisningen i avsnitt 7.1.1 ovan leder sammantaget till den slutsatsen att det bör införas en särskild straffbestämmelse som direkt tar sikte på de förfaranden med antipersonella minor som förbjuds i Ottawakonventionen. I sammanhanget kan nämnas att en ny straffbestämmelse med ett motsvarande syfte infördes i brottsbalken i samband med Sveriges tillträde till Förenta nationernas konventionen mot kemiska vapen (kemvapenkonventionen), *olovlig befattnings med kemiska vapen*, (22 kap. 6 a § brottsbalken). Regeringen föreslår i propositionen 1997/98:174, Sveriges anslutning till Förenta nationernas fördrag om fullständigt förbud mot kärnsprängningar att en liknande bestämmelse skall införas i brottsbalken, *olovlig kärnsprängning*. Den nya straffbestämmelse som nu blir erforderlig bör konstrueras på motsvarande sätt som nyss nämnda stadganden.

Regeringen anser att det nya brottet skall benämnas *olovlig befattnings med minor* och placeras i brottsbalken i anslutning till de nyss nämnda stadgandena. I Ottawakonventionens artikel 1.1 finns uttryckt de förfaranden med antipersonella minor som skall vara förbjudna enligt konventionen. Avsikten i konventionen är att i princip täcka in alla tänkbara förfaranden med antipersonella minor vilka skall vara otillåtna, bortsett från de undantag som anges i art. 3. Uppräkningen i art. 1.1 överensstämmer väl mot denna bakgrund. Avgränsningen av det straffbara området i den föreslagna nya straffbestämmelsen kan därför

lämpligen göras genom att de nämnda beskrivningarna i konventionen tas till utgångspunkt för den nya brottsbeskrivningen. Detta innebär att den i straffstadgandet intagna beskrivningen av vilka förfaranden med antipersonella minor som är förbjudna, utgör en uttömmande reglering. På detta sätt undviker man att få ett straffbud av blankettkaraktär, av vilket det straffbara området inte direkt framgår av bestämmelsen i fråga. Utanför det straffbara området faller de förfaranden med antipersonella minor som är tillåtna enligt artikel 3 i konventionen. Det rör sig i nu avsedda fall om ett antal minor som utnyttjas i syfte att fullfölja konventionens ändamål. I Sverige bedrivs forskning och utveckling av detektions- och destruktions-/neutralisationsmetoder för minor och icke-exploderad ammunition. Sådan verksamhet faller utanför det straffbara området. Det bör här för klarhetens skull påpekas att Ottawakonventionen endast avser att förbjuda hantering av antipersonella minor, varför s.k. försåt och andra anordningar inte omfattas av konventionen. *Generaltullstyrelsen* har anfört att det utöver den föreslagna straffbestämmelsen bör införas ett införselförbud i lagen om krigsmateriel för att entydigt svara mot konventionens bestämmelser om överföring. Enligt regeringens bedömning är den föreslagna straffbestämmelsen tillräcklig för att svara mot konventionens krav. Lagen om krigsmateriel innehåller bestämmelser som reglerar tillverkning, tillhandahållande och utförsel av sådan materiel. En bestämmelse om införsel i lagen om krigsmateriel skulle strida mot systematiken i den lagen.

Straffskalan kan lämpligen vara densamma som gäller beträffande folkrättsbrott och olovlig befattningsmed kemiska vapen samt vad som föreslås gälla beträffande olovlig kärnsprängning. Av lagtexten bör det vidare framgå att användning av antipersonella minor i strid med konventionen kan utgöra ett folkrättsbrott. Det nya brottet skall vara subsidiärt i förhållande därtill och inte föranleda ansvar om gärningen är att anse som ett folkrättsbrott. *Svenska Röda Korset (SRK)* och *Rädda Barnen* anför skilda omständigheter varför ett brott skall anses som grovt. De förfaranden som utgör brott kan vara av vitt skilda slag. Bedömningen huruvida ett brott skall anses som grovt eller ej måste som alltid ske mot bakgrund av samtliga relevanta omständigheter vid brottet. Regeringen anser därför, till skillnad från *SRK* och *Rädda Barnen*, att det inte finns anledning att särskilt peka ut någon särskild omständighet som alltid skall kvalificera brottet som grovt.

Som påpekats av *Hovrätten över Skåne och Blekinge* kan straffskalan för det föreslagna brottet, jämfört med straffskalan för ett annat brott som vid en konkurrenssituation kan inrymmas i gärningen, vara högre. Mot bakgrund av det primära syftet med den föreslagna brottsbestämmelsen, att i första hand söka motverka den användning av antipersonella minor som förekommer i samband med väpnade konflikter, ser regeringen inte något hinder mot att det vid fall av konkurrens i första hand döms för det andra brottet, såvida gärningens straffvärde ryms inom den aktuella straffskalan. I förhållande till brott mot lagen om explosiva och brandfarliga varor skall den föreslagna bestämmelsen ha företräde, vilket framgår av 21 § LBE. Det kan nämnas att förhållandet är detsamma vid

Försök, förberedelse, stämpling och medverkan till brott

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Svenska FN-förbundet* och *UNICEF* anser att straffbarheten för olovlig befattning med minor skall omfatta även gärningar på försöks-, förberedelse- och stämplingsstadiet. Remissinstanserna i övrigt har inte uttalat sig särskilt i frågan.

Skälen för regeringens bedömning: Den som inte skall anses som gärningsman till ett brott enligt brottsbalken men som främjat brottet med råd eller dåd kan, enligt 23 kap. 4 § brottsbalken, dömas för medhjälp till brottet. Vidare kan den som förmått annan till sådant brott dömas för anstiftan till brottet.

Gärningar som är att anse som försök, förberedelse eller stämpling till brott, de s.k. osjälvständiga brottsformerna, är straffbara i de fall där detta är särskilt föreskrivet. Så är normalt fallet endast i fråga om de allvarligaste brotten. Försök, förberedelse eller stämpling till folkrättsbrott eller olovlig befattning med kemiska vapen är inte straffbara gärningar. I proposition 1997/98:174 med förslag om straff för olovlig kärnsprängning innefattas däremot försök och förberedelse i det straffbara området, något som framstår som naturligt eftersom fullbordat brott förutsätter att en kärnsprängning ägt rum.

Av Ottawakonventionen (art. 1.1.c) följer att det skall vara förbjudet att hjälpa, uppmuntra eller på något annat sätt förmå någon att inlåta sig på verksamhet som är förbjuden för parterna enligt konventionen. Detta motsvarar handlingar som i huvudsak torde kunna anses som antingen medhjälp eller anstiftan till brott. Dessa handlingar är i sin tur straffbara utan något särskilt stadgande enligt bestämmelserna i 23 kap. 4 § brottsbalken.

Ottawakonventionen medför inte någon skyldighet att straffbelägga även de osjälvständiga brottsformerna försök, förberedelse och stämpling till brott. Flertalet förfaranden som skulle kunna innefattas i ett tänkt brott mot det som förbjuds i konventionens artikel 1.1.c. torde, som sagts ovan, redan omfattas av anstiftans- eller medhjälpsbrotten. Regeringen anser därför, till skillnad från vad *Svenska FN-förbundet* och *UNICEF* anfört, att det inte finns skäl att straffbelägga olovlig befattning med minor även på försöks-, förberedelse- eller stämplingsstadiet.

Jurisdiktion

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Riksåklagaren* har anfört att förslaget är mera långtgående än vad konventionen kräver. Förslaget kan leda till att en utländsk medborgare kan dömas i Sverige oavsett om den stat där han är medborgare anslutit sig till Ottawakonventionen. *Svenska Röda Korset* menar att det är av avgörande betydelse att straffbestämmelsen är

tillämplig utan avseende på var den straffbara handlingen begåtts eller vilken nationalitet gärningsmannen har. *Hovrätten över Skåne och Blekinge* påpekar, med anledning av att bl.a. Finland inte tillträtt konventionen, att för brott som omfattas av 2 kap. 3 § 6 brottsbalken, det enligt 5 § andra stycket 4 inte krävs åtalstillstånd om brottet begås i ett nordiskt land.

Skälen för regeringens förslag: Kemvapenkonventionen, liksom även provstoppsavtalet, innehåller bestämmelser som föreskriver en utsträckt jurisdiktion för brott mot respektive konvention. Detta innebär att aktuella straffbestämmelser skall vara universellt tillämpliga utan någon begränsning med avseende på platsen för brottet eller gärningsmannens nationalitet. Bestämmelser om sådan utsträckt jurisdiktion finns intagna i 2 kap. 3 § brottsbalken.

Ottawakonventionen innehåller däremot inte någon motsvarande bestämmelse. Enligt artikel 9 i konventionen skall staterna bl.a. vidta alla lagstiftningsåtgärder som krävs, däribland införande av sanktioner, för att förhindra och bestraffa all verksamhet som enligt konventionen är förbjuden för en part som utförs av personer eller inom ett territorium som står under partens jurisdiktion. Detta innebär att straffbarhet skall införas för brott som antingen begåtts i Sverige eller av en svensk medborgare eller någon annan person under svensk kontroll.

Enligt 2 kap. 1 § brottsbalken faller alla brott som har begåtts inom riket under svensk domstols jurisdiktion. Detta motsvarar vad som följer av Ottawakonventionen. Även beträffande brott som begåtts utomlands är en svensk domstol behörig bl.a. i de fall då brottet har begåtts av en svensk medborgare eller av en utlänning som har hemvist i landet, av en utlänning utan hemvist i landet som efter brottet blivit svensk medborgare eller tagit hemvist här eller av annan utlänning som finns i landet. I sistnämnda fall krävs dock att brottet kan leda till strängare straff än fängelse i sex månader. För utomlands begångna brott gäller dessutom den begränsning som följer av kravet på s.k. dubbel straffbarhet. För att kunna döma vid en svensk domstol skall den brottsliga handlingen även vara straffbar på gärningsorten.

Det ovan anförda innebär att för att kunna svara upp mot konventionens krav måste de svenska bestämmelserna på området kompletteras så att straffbarheten inte görs beroende av huruvida handlingen är straffbar även på gärningsorten. Detta bör ske genom att det nya brottet läggs till i den uppräknade av brott som finns intagna i 2 kap. 3 § punkt 6 brottsbalken. I denna paragraf anges de brott för vilka svensk domstol har en obegränsad behörighet. Som *Riksåklagaren* påpekat innebär detta att den svenska kriminaliseringen går längre än vad som krävs enligt konventionen. Regeringen ser dock inte något problem i detta. Snarare är det, vilket *Svenska Röda Korset* betonat, till fördel att brott mot konventionen kan bestraffas i så stor utsträckning som möjligt.

Av 2 kap. 5 § brottsbalken följer i princip att åtal inte får väckas utan ett särskilt förordnande av regeringen eller, i vissa fall, av Riksåklagaren. Undantag från kravet på åtalstillstånd gäller bl.a. för brott som begåtts i annat nordiskt land. Som *Hovrätten över Skåne och Blekinge* påpekat är Finland en av de stater som ännu inte anslutit sig till

Ottawakonventionen. Av 2 kap. 7 § brottsbalken följer att, utöver vad som stadgas i 2 kap. brottsbalken, gäller de begränsningar i fråga om svensk jurisdiktion som följer av allmänt erkända folkrättsliga grundsatser eller av överenskommelse med främmande makt. Enligt 2 kap. 7 a § brottsbalken krävs regeringens tillstånd för väckande av åtal om ett brott begåtts av en utlänning i utövning av tjänst eller uppdrag som innefattat allmän ställning hos annan stat eller mellanfolklig organisation. Det av hovrätten anmärkta undantaget från kravet på åtalstillstånd torde mot bakgrund därav sakna betydelse i praktiken.

7.2 Inspektioner

Regeringens förslag: En lag om inspektioner enligt Ottawakonventionen införs. Om en inspektion skall äga rum i Sverige skall regeringen fatta beslut om inspektionens genomförande och närmare ange vilka åtgärder som får vidtas. Regeringen skall utse en myndighet som skall bistå och närvara vid inspektionen.

Den utsedda myndigheten får fatta beslut av verkställighetskaraktär. Frågor av särskild vikt skall hänskjutas till regeringen. En enskild vars rätt berörs kan begära att frågan hänskjuts till regeringen.

Om en enskilds rätt berörs av inspektionen skall den enskilde ges tillfälle att yttra sig innan regeringen fattar beslut. Den enskilde behöver dock inte höras, om den tid som står till förfogande inte medger det eller om ett hörande allvarligt skulle försvåra inspektionens genomförande.

Vid en inspektion får en undersökningsdelegation tillsammans med representanter för en svensk myndighet ges tillträde till områden, anläggningar eller byggnader som inte utgör bostad. Undersökningsdelegationen får ta med sig och använda teknisk utrustning.

Polismyndigheten skall på begäran av regeringen eller den utsedda myndigheten lämna det biträde som behövs för att en inspektion skall kunna genomföras.

Vid tillämpningen av lagen skall särskilt beaktas intresset av att skydda uppgifter av betydelse för rikets säkerhet och företagshemligheter.

7.2.1 Konventionen

Ottawakonventionen innehåller flera bestämmelser som syftar till att förmå staterna att leva upp till konventionens krav. Konventionen bygger till stor del på att de anslutna staterna på frivillig väg verkar för att konventionens mål uppfylls. Ett viktigt instrument i kontrollen av efterlevnaden är vidare den möjlighet som konventionen ger att undersöka misstänkta konventionsbrott på plats i den berörda staten (artikel 8). Detta sker genom en särskilt utsedd undersökningsdelegation. Innan en undersökningsdelegation utses har flera andra steg vidtagits

dessförinnan för att klarlägga om en stat bryter mot konventionen. De närmare förutsättningarna för att utse en undersökningsdelegation och dess sammansättning redogörs för ovan i avsnitt 4.3.6.

En stat som är föremål för inspektion skall vidta nödvändiga formaliteter och ta emot undersökningsdelegationen. Staten skall transportera och inkvartera delegationens medlemmar samt sörja för deras säkerhet. I sitt arbete skall delegationen ha rätt att stanna i den berörda staten i högst fjorton dagar, dock högst sju dagar på samma plats, om inte annat överenskommits med staten i fråga. Delegationen skall ha rätt att medföra nödvändig utrustning. Konventionen innehåller inte någon begränsning vad gäller den utrustning som avses, den enda begränsningen ligger däri att denna uteslutande skall användas för insamlande av upplysningar om den ifrågasatta efterlevnaden. Den inspekterade staten skall också på alla sätt sträva efter att delegationen får tillfälle att tala med alla de personer som kan lämna upplysningar om den ifrågasatta efterlevnaden av konventionen.

Undersökningsdelegationen skall vidare beredas tillträde till alla områden och anläggningar där relevanta fakta kan inhämtas. Det är delegationen som avgör vilka objekt som skall undersökas. Den berörda staten kan begränsa delegationens tillträde under vissa förutsättningar genom att ställa upp villkor. Det är då staten i fråga som avgör om och vilka villkor som skall uppställas. Detta kan ske under följande förutsättningar: om det anses nödvändigt för att skydda utrustning, information eller områden som är känsliga, för att skydda de författningsenliga förpliktelser som staten kan ha i fråga om exempelvis äganderätt, husrannsakan eller beslag, samt om det anses nödvändigt med hänsyn till delegationsmedlemmarnas fysiska skydd eller säkerhet. I de fall den inspekterade staten gör sådana nu nämnda inskränkningar, skall den i stället vidta alla skäliga ansträngningar för att på annat sätt visa att den följer konventionen. Detta kan till exempel göras genom att staten på något annat sätt ger delegationen motsvarande information.

Delegationen rapporterar genom Förenta nationernas generalsekreterare sina resultat till parternas möte. Mötet prövar all relevant information som delegationen presenterat och kan uppmana den felande staten att inom viss tid vidta åtgärder för att korrigera efterlevnaden.

7.2.2 Behovet av lagstiftning

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte uttalat sig särskilt i frågan.

Skälen för regeringens förslag: Sverige har under en lång tid aktivt verkat på internationell nivå för inskränkningar vad gäller användandet av antipersonella minor och införandet av ett totalt förbud däremot. Sverige beslutade redan år 1996, dvs. innan ens något förslag förelåg om en konvention rörande totalförbud med avseende på antipersonella minor, om ett totalt användningsförbud för sådana minor inom det

svenska försvaret. Sverige avser självfallet även i framtiden aktivt verka för att konventionens mål och syften uppnås, såväl nationellt som internationellt. Det förefaller mot denna bakgrund inte rimligt att anta att en undersökning på plats i Sverige på grund av ett misstänkt brott mot konventionen någonsin kommer att äga rum. Det är dock oavsett detta förhållande nödvändigt att Sverige har en lagstiftning som möjliggör att så kan ske. Sverige har en folkrättslig skyldighet att tillse att konventionens bestämmelser fullt ut kan tillämpas här i landet.

7.2.3 En lag om inspektioner införs

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Promemorians förslag var något annorlunda utformat vad gäller innebörden av det inledande beslut som regeringen skall fatta. Promemorians förslag innehöll inte någon uttrycklig bestämmelse om vilka myndigheter som kunde begära biträde av polisen. Promemorian innehöll inte heller någon bestämmelse med särskild inriktning på att skydda uppgifter av betydelse för rikets säkerhet eller av företagshemligheter.

Remissinstanserna: *Kammarrätten i Göteborg* har anfört att ett beslut om att genomföra en inspektion som berör en enskild skall kunna överklagas. *Kammarrätten* har vidare föreslagit införande av en bestämmelse att särskilt beakta intresset av skydd för känsliga uppgifter. *Rikspolisstyrelsen* anser att det av bestämmelsen i 5 § klart bör framgå vem som skall vara behörig att begära handräckning av polisen. *Försvarmakten (FM)* förutsätter i händelse av inspektion av en anläggning tillhörande FM, att den utses till den myndighet som avses i 2 § samt att de myndigheter som skall svara för åtaganden enligt konventionen pekas ut i sådan tid att erforderlig tid till förberedelser erhålls. Remissinstanserna i övrigt har inte haft något att erinra mot förslagen.

Det finns i sammanhanget anledning att beröra vad *Justitiekanslern (JK)* anfört i sitt remissyttrande över departementspromemorian Sveriges tillträde till Förenta nationernas fördrag om fullständigt förbud mot kärnsprängningar (Ds 1997:87). *JK* har där sammanfattningsvis anfört bl.a. följande. Ett beslut om inspektion fattas av det verkställande rådet inom den organisation som skall upprättas enligt fördraget. Närmare beslut om inspektionens genomförande fattas enligt promemorians förslag av regeringen eller den myndighet som regeringen utser. Om ett svenskt företag, som bedriver helt legal tillverkning av kärnbränsle, skulle bli föremål för en inspektion kan det tänkas att företaget går med på det endast under vissa förutsättningar för att inte riskera att företagshemligheter avslöjas. Företaget hänskjuter frågan till regeringen i syfte att få gehör för sina synpunkter men regeringen är mån om att leva upp till sina internationella åtaganden och låter genomföra inspektionen. Enligt artikel 6 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna m.m., som gäller som svensk lag, skall en enskild vars civila rättigheter berörs vara berättigad till prövning av sin

sak vid domstol. Det är här fråga om ett ingrepp i en enskilds förfoganderätt över sin fasta egendom och det remitterade förslaget berör en fråga som avses i 8 kap. 3 § regeringsformen och att det inte utan vidare kan antas att det är en fråga om en rättighet som inte avses i artikel 6 i konventionen. Justitiekanslern ifrågasätter om rättsprövningsinstitutet erbjuder en lösning på dessa frågor och efterlyser en närmare analys av saken. Justitiekanslern erinrar om bestämmelsen i 6 § lagen (1994:118) om inspektioner enligt Förenta nationernas konvention om förbud mot kemiska vapen som föreskriver att vid tillämpningen skall särskilt beaktas intresset av att skydda uppgifter av betydelse för rikets säkerhet och företagshemligheter.

Justitiekanslern ifrågasätter avslutningsvis om inte den föreslagna lagen innebär en överlåtelse av myndighetsutövning enligt 10 kap. 5 § fjärde stycket regeringsformen, då promemorians lagförslag synes bygga på att ett beslut om inspektion fattas på det internationella planet och att det senare åligger regeringen eller en myndighet att se till att inspektionen kan genomföras. Justitiekanslern har inte något att erinra mot den föreslagna lösningen men vill erinra om att ett riksdagsbeslut fordrar kvalificerad majoritet.

Skälen för regeringens förslag: Till skillnad från det regelverk för inspektioner som läggs fast i såväl kemvapenkonventionen som i provstoppsavtalet, är bestämmelserna i Ottawakonventionen jämförelsevis få och kortfattade. Detta underlättar möjligheten av att införa ett regelverk som kan anpassas efter förhållandena i det enskilda fallet. Det kan antas att flertalet beslut i samband med inspektionen kommer att fattas i omedelbar anslutning till inspektionen eller under dess genomförande. Därför är det viktigt att lagstiftning på området inte är mer omfattande än nödvändigt och att den närmare detaljregleringen sker i författningar på en lägre konstitutionell nivå eller genom beslut i det enskilda fallet.

När det gäller den författningstekniska utformningen står valet mellan att arbeta in erforderliga bestämmelser i författningar inom angränsande områden eller att samla bestämmelserna i en eller flera separata författningar. Det bör särskilt övervägas om inte detta kan ske genom en komplettering av lagen om inspektioner enligt kemvapenkonventionen eller av den lagstiftning som kan förväntas komma att införas om inspektioner enligt provstoppsavtalet. För lösningen med ett inarbetande i befintliga författningar talar det förhållandet att det rör sig om ett fåtal bestämmelser av mer övergripande karaktär. Det finns dock flera skäl som talar mot detta. En avgörande invändning är att det inte rör sig om inspektioner av samma art. Såväl objekten för inspektionerna som sätten för deras genomförande skiljer sig i hög grad åt. Provstoppsavtalets bestämmelser avser inspektioner som äger rum efter att en misstänkt kärnsprängning inträffat. Inspektioner enligt kemvapenkonventionen syftar i första hand till att kontrollera olika industriella anläggningar där kemiska vapen kan ha producerats eller lagrats. En inspektion enligt Ottawakonventionen torde ofta avse undersökning av områden eller anläggningar där det kan misstänkas att antipersonella minor förvaras.

Mot lösningen att föra in bestämmelser om inspektion i andra befintliga lagar talar även förhållandet att det saknas författningar inom något närliggande område som har samma syfte som den tänkta regleringen. Lagstiftningen om brandfarliga och explosiva varor har ett förebyggande syfte sett ur ett strikt skade- och olycksbekämpningsperspektiv. Det skulle störa den lagstiftningens systematik att i denna föra in artfrämmande bestämmelser om inspektioner enligt Ottawakonventionen.

Krigsmateriellagstiftningen syftar till att i stort kontrollera utförelse och produktion av krigsmateriel. Lagen om krigsmateriel innehåller visserligen bestämmelser om uppgiftsskyldighet och om skyldighet att lämna Inspektionen för strategiska produkter tillträde till lokaler. Det rör sig dock om en kontroll som utförs av en nationell myndighet och som har till syfte att kontrollera att givna tillstånd efterlevs. Inte sällan torde kontrollen kunna fullgöras genom att den kontrollerade tillställer kontrollmyndigheten olika uppgifter rörande bokföring, beställningar eller frågor av teknisk natur.

För lösningen att placera bestämmelserna i en särskild författning talar framför allt tydlighetsskäl. Detta är också den lagtekniska lösning som valts beträffande lagen om inspektioner enligt kemvapenkonventionen. Regeringen har även beträffande den föreslagna lagen om inspektioner enligt provstoppsavtalet valt samma förfarande. Sammantaget finns det alltså övervägande skäl som talar för att en särskild författningsreglering om inspektioner enligt Ottawakonventionen införs.

Ottawakonventionen föreskriver bland annat att en undersökningsdelegation skall beredas tillträde till alla områden och anläggningar där relevanta fakta kan förväntas bli inhämtade. Tillträdet kan, i fall som närmare beskrivits ovan i avsnitt 4.3.6, vara underkastat villkor. Inspektioner kan äga rum såväl på privata platser eller anläggningar som på sådana som hör till myndigheter eller andra offentliga inrättningar. Regler som ger delegationen rätt därtill kan således innebära att enskildas personliga och ekonomiska förhållanden berörs. Regleringen måste därför ske i lagform (8 kap. 3 § regeringsformen).

Regeringen har i proposition 1997/98:174 angående Sveriges föreslagna tillträde till provstoppsavtalet med anledning av *Justitiekanslerns* tidigare återgivna yttrande över dessa lagförslag anfört följande. Regeringen delar *Justitiekanslerns* uppfattning att frågan om en inspektion hos en enskild kan beröra rättigheter i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Enligt artikel 6 i konventionen skall var och en, vid prövningen bl.a. av hans civila rättigheter och skyldigheter, i princip vara berättigad till en domstolsprövning. För att Sverige skulle uppfylla dessa åtaganden enligt konventionen infördes genom lagen (1988:205) om rättsprövning av vissa förvaltningsbeslut möjligheten att få lagligheten av vissa beslut prövade i domstol. Bland de beslut som sålunda kan rättsprövas nämns i lagens 1 § förvaltningsärende hos regeringen som rör något förhållande som avses i 8 kap. 2 eller 3 § regeringsformen. *Justitiekanslern* har slutligen ifrågasatt om inte den

föreslagna lagen innebär en överlåtelse av myndighetsutövning enligt 10 kap. 5 § fjärde stycket regeringsformen.

Det verkställande rådet fattar ett beslut om att genomföra en inspektion. Varje fördragsstat, som får en begäran från organisationen om att släppa in en inspektionsgrupp, kan fatta beslut som inskränker inspektionen eller till och med helt förhindrar att den genomförs.

Det är en folkrättslig förpliktelse att lojalt godta de inspektioner som kan komma att riktas mot Sverige i enlighet med fördraget. Det är emellertid regeringens mening att ett beslut om genomförandet av en inspektion i Sverige är något som fattas av regeringen, såväl tillåtandet av en inspektion i det enskilda fallet som vilken omfattning den skall ha. Det är inför detta inledande beslut som en enskild, som kan komma att beröras av inspektionen, skall höras om inte de angivna hindren föreligger. Ett sådant beslut av regeringen kan också komma att prövas enligt rättsprövningslagen. För att förtydliga vad regeringens beslut omfattar föreslås därför en något annorlunda skrivning än i promemorian beträffande 2 och 3 §§.

Enligt regeringens mening är därmed de rättssäkerhetskrav, som Justitiekanslern efterlyser, tillräckligt tillgodosedda. Regeringen vill emellertid, i enlighet med Justitiekanslerns påpekande, genom en särskild bestämmelse i lagen framhålla att intresset av att skydda uppgifter av betydelse för rikets säkerhet och företagshemligheter måste beaktas vid tillämpningen av lagen.

Enligt Ottawakonventionen fattas beslut om att utse den undersökningsdelegation som skall genomföra en inspektion på en fördragsslutande stats område av ett s.k. partsmöte (se art. 8.8), detta att jämföra med ett beslut av det verkställande rådet enligt provstoppsavtalets bestämmelser. De slutsatser som regeringen redovisat i den nämnda propositionen om ett svenskt tillträde till provstoppsavtalet rörande innebörden av beslut om inspektion och om rättsprövning har giltighet även beträffande sådana inspektioner som kan ske enligt Ottawakonventionen. Till följd härav har 2 och 3 §§ omformulerats något i förhållande till promemorians förslag. Det kan i detta sammanhang även nämnas att en begäran om rättsprövning inte hindrar att det klandrade beslutet genomförs, såvida inte domstolen förordnar om inhibition. Med den förordade lösningen saknas skäl att, som *Kammarrätten i Göteborg* föreslagit, införa en möjlighet för en enskild att överklaga ett beslut om inspektion.

I samband med att en inspektion aktualiseras kan även flera andra ställningstaganden krävas. Det är lämpligt att regeringen i första hand avgör dessa frågor. Ett starkt skäl för detta är att det inte sällan kan antas beröra frågor som har säkerhetspolitisk eller utrikespolitisk anknytning.

Enligt konventionen skall den berörda staten bereda delegationen tillträde till områden och anläggningar där relevanta fakta kan inhämtas. Det bör därför finnas en möjlighet att begära biträde av polismyndigheten för att även kunna få tillträde hos en enskild mot dennes vilja eller för att spärra av ett område. Regeringen eller den myndighet regeringen utser bör bemyndigas att begära handräckning av polismyndigheten. En begäran om handräckning av polis måste vara preciserad och så långt

möjligt ange vilka åtgärder som är nödvändiga, något som *Rikspolisstyrelsen* särskilt påpekat i sitt remissyttrande.

Tillträde till en plats eller anläggning kan göras beroende av villkor, om den berörda staten anser detta nödvändigt med hänsyn till skydd för känslig information, författningensliga inskränkningar rörande intrång o.dyl. eller till delegationens säkerhet. I enlighet med den grundtanke om samarbete som konventionen vilar på, får det förutsättas att berörda stater agerar lojalt i konventionens anda och inte missbrukar möjligheterna att begränsa undersökningsdelegationens möjligheter att inhämta information. Beroende på att arten och omfattningen av en eventuell inspektion i dag knappast kan förutsägas går det inte heller att nu avgöra i vilken utsträckning tillträde bör nekas. Det får ankomma på de myndigheter som har att ta ställning till dessa frågor att avgöra saken. Regeringen bör om möjligt redan i det initiala beslutet om inspektionen och dess genomförande fatta de beslut av inskränkande karaktär som kan vara nödvändiga av exempelvis säkerhetsskäl. Om sådana begränsningar blir aktuella i händelse av en inspektion i Sverige, skall, enligt en uttrycklig bestämmelse i konventionen, alla skäliga ansträngningar vidtas för att på annat sätt visa att konventionen efterlevs.

7.3 Sekretessfrågor

Regeringens bedömning: Ottawakonventionen medför inte något behov av ändringar i sekretesslagstiftningen.

7.3.1 Konventionen

Ottawakonventionen och dess genomförande bygger på förutsättningen att staterna gemensamt verkar för och samarbetar kring de mål som konventionen satt upp. Följaktligen innehåller konventionen ett flertal bestämmelser som föreskriver att relevant information skall utbytas mellan staterna eller att uppgifter skall lämnas. Artikel 6, som innehåller bestämmelser om internationellt samarbete och hjälp (se närmare avsnitt 4.3.4) ålägger staterna att lämna information på olika områden.

Artikel 7 har rubriken Åtgärder för insyn. I artikeln föreskrivs bl.a. att staterna, så snart som möjligt och senast 180 dagar efter konventionens ikraftträdande, skall lämna information om tillämpningen av konventionen och om förhållandena i landet på relevanta områden. Staterna skall därefter årligen uppdatera informationen, vilken därefter vidarebefordras i en rapport till övriga stater genom FN:s försorg. Den information som skall lämnas är detaljerat beskriven och är av den arten att det, mot bakgrund av frågor om sekretess, finns anledning att här närmare beskriva denna.

Staterna skall sålunda lämna information om de lagrade antipersonella minor som staterna innehar innefattande en beskrivning av vilka olika typer av minor som finns och deras antal (art. 7.1 b) samt motsvarande

information rörande de minor som staterna behållit för utbildnings- och utvecklingssyften rörande detektering, rövning eller förstöring (art. 7.1 d). Vidare skall staterna lämna information om hur program för förstöring av antipersonella minor fortskrider med detaljerade beskrivningar av metodik, destruktionsplatser och säkerhets- och miljönormer som skall följas (art. 7.1 f). Staterna skall informera om de antipersonella minor som förstörts i enlighet med fördragets bestämmelser (art. 7.1 g) samt lämna detaljerad teknisk information om alla de minor som staterna framställt (art. 7.1 h).

En stat som är föremål för inspektion skall på alla sätt sträva efter att undersökningsdelegationen får tillfälle att tala med alla personer som kan lämna upplysningar om den ifrågasatta efterlevnaden av konventionen (art. 8.13).

I sammanhanget kan även nämnas att för en undersökningsdelegation som inrättats med stöd av konventionen gäller att all information som mottagits konfidentiellt och saknar anknytning till delegationens ändamål skall behandlas som hemlig (art. 8.16). I övrigt innehåller Ottawakonventionen inte några bestämmelser om hur erhållen information skall hanteras.

7.3.2 Behovet av lagstiftning

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har i allmänhet inte uttalat sig särskilt i frågan. *Försvarets forskningsanstalt (FOA)* har dock betonat att det inte kan uteslutas att det kan förekomma fall där ett utlämnande av uppgifter kan komma i strid med försvarssekretessen. *Rädda Barnen* anför att man förutsätter att regeringen lever upp till sina internationella förpliktelser för det fall konflikt skulle uppstå i förhållande till försvarssekretessen.

Skälen för regeringens bedömning: I 2 kap. 1 § sekretesslagen (1980:100) finns bestämmelser om utrikessekretess. Där föreskrivs att sekretess gäller för uppgift som angår Sveriges förbindelser med annan stat eller i övrigt rör annan stat, mellanfolklig organisation, myndighet, medborgare eller juridisk person i annan stat eller statslös, om det kan antas att det stör Sveriges mellanfolkliga förbindelser eller på annat sätt skadar landet om uppgiften röjs. Enligt 2 kap. 2 § sekretesslagen gäller vidare sekretess för uppgift som angår verksamhet för att försvara landet eller som i övrigt gäller totalförsvaret, om det kan antas att det skadar landets försvar eller på annat sätt vållar fara för rikets säkerhet om uppgiften röjs. I 1 kap. 3 § sekretesslagen finns bestämmelser som reglerar sekretesslagens tillämpning i förhållande till bl.a. en mellanfolklig organisation. Om uppgiftslämnandet reglerats särskilt i lag eller förordning får uppgifterna lämnas ut utan hinder av att sekretess råder.

Bestämmelserna om utrikessekretess torde rent allmänt kunna anses vara tillfyllest i de fall det blir aktuellt att i Sverige lämna ut uppgifter

som tagits emot med anledning av konventionen. Reglerna ger ett tillräckligt utrymme för att i förekommande fall hävda sekretess.

En undersökningsdelegation skall i samband med en inspektion ges tillfälle att intervjua personer, bl.a. anställda vid företag och myndigheter. En person anställd hos en enskild företagare omfattas inte av sekretesslagens bestämmelser. För personer som omfattas av sekretesslagen, exempelvis anställda inom Försvarsmakten, torde uppgifter kunna lämnas till undersökningsdelegationen utan att skada i sekretesslagens mening uppstår.

När det gäller uppgifter som Sverige som fördragsslutande part är skyldigt att lämna med anledning av Ottawakonventionen, torde merparten av sådan information vara av den arten att ett röjande av dessa uppgifter inte kan antas skada landets försvar eller på annat sätt vålla fara för rikets säkerhet. Sveriges informationsskyldighet enligt konventionen torde i normalfallet således inte innebära några problem ur sekretessynpunkt. Det kan dock inte uteslutas att det kan förekomma fall där ett utlämnande av uppgifter eventuellt kan komma i konflikt med försvarssekretessen. Den myndighet som har att avgöra frågan får då göra en avvägning mellan å ena sidan den skada som kan åsamkas det svenska försvaret och å andra sidan intresset av att verka för öppenhet i enlighet med konventionens anda. Skyldigheten att lämna information enligt konventionens bestämmelser måste därvid anses väga tungt. I och med att skyldigheten att rapportera enligt konventionen är en uppgift för regeringen, torde Ottawakonventionens bestämmelser i praktiken inte komma att innebära några problem. Skulle informationsskyldigheten enligt konventionen visa sig innebära problem i förhållande till sekretesslagstiftningen, kan regeringen komma att överväga en författningsreglering av denna skyldighet.

7.4 Immunitet och privilegier

Regeringens förslag: En undersökningsdelegation enligt Ottawakonventionen tillförsäkras immunitet. Detta sker genom ett tillägg i bilagan till lagen om immunitet och privilegier i vissa fall.

7.4.1 Konventionen

Genom Ottawakonventionen inrättas inte någon permanent organisation eller några särskilda organ som behöver tillerkännas särskilda immuniteter eller privilegier. Det löpande arbete som följer av konventionen skall ombesörjas av FN:s generalsekreterare. Med vissa intervall (se ovan avsn. 4.3.6) skall staterna samlas till konferenser. Konventionen innehåller emellertid inte några särskilda föreskrifter om immunitet och privilegier i dessa fall.

Medlemmarna i en sådan undersökningsdelegation som avses i artikel 8.8 skall enligt artikel 8.10 i konventionen åtnjuta de privilegier och den

immunitet som anges i artikel VI i 1946 års konvention om immunitet och privilegier för Förenta nationerna. Sistnämnda bestämmelse behandlar immunitet och privilegier för sakkunniga på uppdrag för Förenta nationerna, och stadgar bl.a. att berörda personer skall "... åtnjuta sådana privilegier och immuniteter, som äro nödvändiga för att de i fullt oberoende må kunna fullgöra sina uppgifter." I huvudsak innebär detta immunitet mot arrestering, beslagtalande av bagage och immunitet mot rättsliga åtgärder i anledning av fullgörandet av deras uppdrag samt okränkbarhet för alla slags dokument.

7.4.2 Behovet av lagstiftning

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte uttalat sig särskilt i frågan.

Skälen för regeringens förslag: Av 4 § lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall följer att immunitet och privilegier skall åtnjutas av vissa internationella organ och personer med anknytning till dessa organ i den utsträckning som anges i respektive stadga eller avtal som är i kraft i förhållande till Sverige. I en bilaga till lagen anges de internationella organ och de personkretsar som åtnjuter immunitet och privilegier i Sverige enligt internationella överenskommelser.

Ottawakonventionens bestämmelser om immunitet och privilegier måste införlivas i svensk rätt för att bli giltiga. Införlivandet kan ske antingen genom inkorporering eller transformering. Inkorporering innebär att införlivandet sker genom en hänvisning i svensk författning till den internationella överenskommelse, vari det föreskrivs att denna skall gälla i Sverige. Transformering innebär att innehållet i den internationella överenskommelsen omarbetas till en svensk författningstext. Det normala förfarandet när Sverige avtalsvägen åtagit sig att bevilja immunitet och privilegier för internationella organ och därtill anknutna personer är att organet och aktuell personkrets förs in i immunitetslagens bilaga, dvs. att bestämmelserna inkorporeras i svensk rätt.

För att immunitet och privilegier skall tillförsäkras medlemmarna i en undersökningsdelegation enligt Ottawakonventionen, bör således en ändring göras i 1976 års lag där konventionen läggs till i lagens bilaga.

7.5 Ikraftträdande

Ottawakonventionen träder i kraft den första dagen i den sjätte månaden efter den månad då den fyrtionde staten deponerat sitt instrument för tillträde hos FN:s generalsekreterare vilken är konventionens depositarie (art. 17.1). De nya bestämmelserna bör träda i kraft den dag regeringen bestämmer, vilket skall vara samtidigt som konventionen träder i kraft i förhållande till Sverige.

8 Författningskommentar

8.1 Förslaget till lag om inspektioner enligt konventionen om förbud mot antipersonella minor (truppminor)

1 §

Bestämmelsen anger lagens tillämpningsområde. Det är således endast inspektioner som föranleds av Ottawakonventionen som omfattas av lagen. Om en myndighet får kännedom eller misstanke om något förfarande eller någon verksamhet i landet som inte är tillåtet enligt konventionen kan inte lagen tillämpas för att utreda saken. Ett eventuellt ingripande får i stället ske med stöd av annan lagstiftning, exempelvis rättegångsbalkens bestämmelser om förundersökning och tvångsmedel om det föreligger misstanke om brottslig gärning.

2 §

För det fall det blir aktuellt att genomföra en inspektion i Sverige skall regeringen fatta ett inledande beslut om att inspektionen får genomföras. Frågan om innebörden av regeringens beslut har behandlats i avsnitt 7.2.3. I *första stycket* finns bestämmelser om sådana beslut. Regeringens inledande beslut om en inspektion kan avse frågor som gäller tiden och platsen för inspektionen eller att en myndighet skall lämna undersökningsdelegationen biträde i exempelvis tekniska frågor. Regeringens beslut kan vidare precisera vad inspektionen skall omfatta. I 4 § anges närmare vad en inspektion får innefatta. Regeringens beslut skall även ange den myndighet som skall bistå undersökningsdelegationen och närvara vid inspektionen.

I uppdraget till den myndighet som skall utses enligt första stycket ligger en allmän skyldighet att på bästa sätt sörja för att undersökningsdelegationens arbete kan genomföras på ett så snabbt, kompetent och säkert sätt som möjligt. I förhållande till andra myndigheter som kan komma att beröras av inspektionen, får det förutsättas att dessa efter bästa förmåga bistår den utsedda myndigheten. Om det bedöms som nödvändigt får myndigheten i sista hand hos regeringen begära att regeringen meddelar erforderliga instruktioner.

I *andra stycket* föreskrivs att om en enskild berörs av inspektionen skall denne som huvudregel beredas tillfälle att yttra sig innan inspektionen genomförs. Det är dock endast en ägare eller nyttjanderättshavare till en fastighet eller viss egendom som kan bli föremål för inspektionen som skall ges tillfälle till yttrande.

Ett yttrande av en enskild kan avse sådana frågor som att denne önskar att inspektionen i något avseende bör begränsas och därför vill beredas möjlighet att lämna ersättande information om relevanta förhållanden.

Det är endast om tiden inte så medger eller om ett hörande avsevärt skulle försvåra inspektionens genomförande som det kan underlåtas att höra en enskild som berörs. Skäl att underlåta hörandet kan vara att det rör sig om en stor och obestämd krets personer eller sammanslutningar eller om det på förhand kan antas att de eller denne kommer att söka obstruera inspektionen.

3 §

Vissa frågor torde kunna aktualiseras allteftersom inspektionen fortskrider, till exempel om tillträde till vissa områden eller anläggningar skall vägras eller förses med villkor eller om alternativ information skall lämnas i stället för tillträde. För att möjliggöra en enkel och smidig hantering, skall den myndighet som regeringen utser att biträda vid inspektionen kunna fatta beslut av verkställighetskaraktär. Frågor av särskild vikt skall hänskjutas till regeringen för avgörande. Det ankommer på den utsedda myndigheten att avgöra när så skall ske, även i det fallet att det är undersökningsdelegationen som begär ett hänskjutande. Frågor där säkerhetspolitiska eller utrikespolitiska hänsyn skall beaktas torde i allmänhet anses vara av särskild vikt. En enskild, vars rätt berörs av inspektionen på sätt som avses i 2 §, har rätt att få en fråga prövad av regeringen.

4 §

I paragrafen anges de olika moment som en inspektion enligt lagen kan omfatta. De åtgärder som kan komma att vidtas måste därför alltid kunna motiveras utifrån konventionens syfte och Sveriges skyldigheter enligt denna. Beslut om åtgärder som regeringen eller den av regeringen utsedda myndigheten fattar som utgör ingrepp mot enskilda får således inte gå utanför dessa ramar.

5 §

Enligt bestämmelsen i paragrafen kan regeringen eller den myndighet som regeringen utsett att biträda vid inspektionen begära biträde av polismyndighet. Detta är nödvändigt för att säkerställa att Sveriges skyldigheter kan fullgöras även utan medverkan av den som äger eller råder över den plats eller den egendom som kan omfattas av inspektionen. Åtgärder som kan komma i fråga är att bryta lås för att bereda sig tillträde till en lokal eller utrymme eller att betvinga den som söker hindra eller på annat sätt störa inspektionen. En framställning från regeringen eller den ansvariga myndigheten måste noga ange vilka åtgärder som behövs. Polisens rätt att bruka våld i dessa situationer följer vanliga bestämmelser i bl.a. polislagen. För den som stör eller hindrar inspektionen kan ansvar för störande av förrättning enligt 16 kap. 4 § brottsbalken komma i fråga.

6 §

Paragrafen innehåller en erinran om att intresset av att skydda uppgifter av betydelse för rikets säkerhet samt företagshemligheter skall beaktas.

Frågan kan aktualiseras såväl i samband med regeringens inledande beslut om inspektionen som vid den utsedda myndighetens åtgärder i samband med inspektionens genomförande. Hithörande frågor har behandlats i avsnitt 7.2.3.

8.2 Förslaget till lag om ändring i brottsbalken

2 kap. 3 §

Ändringen innebär att brottet olovlig befattning med minor upptas bland de brott vilka svensk domstol är behörig att döma över enligt svensk lag oavsett att brottet begåtts utomlands och utan avseende på gärningsmannens nationalitet samt oberoende av om gärningen är straffbar enligt lagen på gärningsorten. Frågan har behandlats i avsnitt 7.1.2.

22 kap. 6 b §

Bestämmelsen som är ny behandlas i avsnitt 7.1.2. och innebär att sådan verksamhet som enligt Ottawakonventionen är förbjuden för de anslutna staterna även är förbjuden för enskilda. I första stycket anges de förfaranden och den verksamhet som är otillåten. Avsikten med konventionens förbud är att träffa vad som närmast kan beskrivas som militära aktiviteter. Det kan dock tänkas förekomma även andra former av hantering av antipersonella minor som faller in under denna bestämmelse. Dessa torde dock i allmänhet, som sägs i ovan nämnt avsnitt, redan vara straffbara på annan grund. Mot bakgrund av syftet med det nya brottet och av dess placering i 22 kap. bör det i fall av konkurrens leda till att det, utanför militära sammanhang, i första hand skall dömas för det andra brottet och inte för olovlig befattning med minor. Här åsyftas i första hand andra brottsbalksbrott av lindrigare art. Brott mot lagen om brandfarliga och explosiva varor samt mot lagen om krigsmateriel är dock subsidiära i förhållande till gärningar som samtidigt utgör brott mot den föreslagna bestämmelsen.

Uppräkningen av de otillåtna förfarandena överensstämmer med innehållet i artikel 1 punkt 1 i konventionen. Det framgår även av lagtexten att minbrottet är subsidiärt i förhållande till folkrättsbrottet. Straffskalan är densamma som gäller beträffande folkrättsbrott och olovlig befattning med kemiska vapen samt vad som föreslås gälla beträffande olovlig kärnsprängning, och omfattar således fängelse i högst fyra år. Någon särskild bestämmelse för ringa brott har inte upptagits.

I andra stycket görs en hänvisning till Ottawakonventionens definition av vad som avses med en antipersonell mina. Definitionen återfinns i konventionens artikel 2. Det är endast minor vilka omfattas av den definitionen som kan vara föremål för olovlig befattning med minor. Med antipersonell mina skall, vid tillämpning av Ottawakonventionens bestämmelser, förstås en mina som är utformad för att explodera genom en persons närvaro, närhet eller kontakt och som försätter ur stridbart skick, skadar eller dödar en eller flera personer. Som vidare framgår av definitionen omfattas inte minor konstruerade för att explodera genom ett

fordons och inte en persons närvaro, närhet eller kontakt och som är försedda med röjningsskydd av bestämmelsen (se art. 2.1). Definitionen i Ottawakonventionen har fått en språklig utformning som något skiljer sig från definitionen för truppmina i det reviderade protokollet om förbud mot eller restriktioner i användningen av minor, försåt eller andra anordningar av den 3 maj 1996. Denna språkliga skillnad mellan definitionerna innebär dock ingen skillnad i materiellt avseende. I såväl Ottawakonventionen som i det reviderade minprotokollet begränsas de aktuella definitionerna till att omfatta just antipersonell mina (truppmina). Härav följer att Ottawakonventionen inte reglerar användning m.m. av s.k. försåt och andra anordningar. Detta har även kommit till uttryck i Ottawakonventionens fullständiga titel jämfört med namnet på det reviderade protokollet (jfr. prop. 1996/97:145 s. 9 f).

Enligt artikel 3 i konventionen är det tillåtet att behålla och överföra ett visst antal antipersonella minor, vilket inte får överstiga det minsta antal som är absolut nödvändigt, för utveckling av och utbildning i teknik för detektering, röjning och förstöring av minor. De förfaranden enligt artikel 3 som är undantagna från konventionens förbud skall inte utgöra brott. Av artikel 4 och 5 i konventionen framgår att varje part inom viss angiven tid skall förstöra eller sörja för att befintliga antipersonella minor förstörs. Detta innebär att ett innehav av sådana minor under denna tid inte står i strid mot konventionen och följaktligen inte heller utgör brott.

För grovt brott föreskrivs fängelse i högst tio år eller på livstid. I tredje stycket anges vilka förhållanden som särskilt skall beaktas vid bedömningen av om brottet skall anses som grovt. Särskild betydelse skall läggas vid om gärningen väsentligt bidragit till att antipersonella minor i stor omfattning kommit att, i strid mot konventionen, användas på ett sätt som inneburit fara för många människors liv eller att deras hälsa stått på spel. Det är på motsvarande sätt som beträffande andra farebrott tillräckligt att det förelegat en konkret fara för att den beskrivna effekten skall kunna ha inträtt, oavsett om faran i det enskilda fallet verkligen uppstått. Den slutliga bedömningen av om brottet är grovt eller ej måste dock som alltid ske med beaktande av samtliga omständigheter vid brottet.

8.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall

Genom tillägget i bilagan tillförsäkras medlemmarna i en undersökningsdelegation som upprättas enligt Ottawakonventionen den immunitet och de privilegier som konventionen föreskriver.

**CONVENTION ON THE
PROHIBITION OF THE USE,
STOCKPILING,
PRODUCTION AND
TRANSFER OF ANTI-
PERSONNEL MINES AND ON
THEIR DESTRUCTION**

Preamble

The States Parties,

Determined to put an end to the suffering and casualties caused by anti-personnel mines, that kill or maim hundreds of people every week, mostly innocent and defenceless civilians and especially children, obstruct economic development and reconstruction, inhibit the repatriation of refugees and internally displaced persons, and have other severe consequences for years after emplacement,

Believing it necessary to do their utmost to contribute in an efficient and coordinated manner to face the challenge of removing anti-personnel mines placed throughout the world, and to assure their destruction,

Wishing to do their utmost in providing assistance for the care and rehabilitation, including the social and economic reintegration of mine victims,

Recognizing that a total ban of anti-personnel mines would also be an important confidence-building measure,

**KONVENTION OM FÖRBUD
MOT ANVÄNDNING, LAGRING,
PRODUKTION OCH
ÖVERFÖRING AV
ANTIPERSONELLA MINOR
(TRUPPMINOR) SAMT OM
DERAS FÖRSTÖRING**

Inledning

Parterna,

som är beslutna att göra slut på det lidande och de skador som försakas av antipersonella minor, som dödar eller lemlästar hundratals människor varje vecka, mestadels oskyldiga och försvarslösa civilpersoner, och i synnerhet barn, hindrar ekonomisk utveckling och återuppbyggande, förhindrar repatriering av flyktingar och personer som är flyktingar i eget land samt har andra allvarliga verkningar åratals efter utläggandet,

som anser det vara nödvändigt att göra sitt yttersta för att på ett verkningsfullt och samordnat sätt medverka till att anta utmaningen att röja antipersonella minor utplacerade över hela världen och sörja för deras förstöring,

som önskar göra sitt yttersta för att bidra till vård och rehabilitering av minoffer, inklusive deras sociala och ekonomiska återanpassning,

som erkänner att ett totalförbud mot antipersonella minor även skulle utgöra en viktig förtroendeskapande åtgärd,

Welcoming the adoption of the Protocol on Prohibitions or Restrictions on the Use of Mines, Booby-Traps and Other Devices, as amended on 3 May 1996, annexed to the Convention on Prohibitions or Restrictions on the Use of Certain Conventional Weapons Which May Be Deemed to Be Excessively Injurious or to Have Indiscriminate Effects, and calling for the early ratification of this Protocol by all States which have not yet done so,

Welcoming also United Nations General Assembly Resolution 51/45 S of 10 December 1996 urging all States to pursue vigorously an effective, legally-binding international agreement to ban the use, stockpiling, production and transfer of anti-personnel landmines,

Welcoming furthermore the measures taken over the past years, both unilaterally and multilaterally, aiming at prohibiting, restricting or suspending the use, stockpiling, production and transfer of anti-personnel mines,

Stressing the role of public conscience in furthering the principles of humanity as evidenced by the call for a total ban of anti-personnel mines and recognizing the efforts to that end undertaken by the International Red Cross and Red Crescent Movement, the International Campaign to Ban Landmines and numerous other non-governmental organizations around the world,

som välkomnar antagandet av *Protokollet om förbud mot eller restriktioner i användningen av minor, försåt och andra anordningar, reviderat den 3 maj 1996 (Protokoll II reviderat den 3 maj 1996) tillägg till Konvention om förbud mot eller inskränkningar i användningen av vissa konventionella vapen som kan anses vara ytterst skadebringande eller ha urskillningslösa verkningar*, och uppmanar alla stater som ännu inte har gjort det att snarast ratificera det,

som även välkomnar Förenta nationernas generalförsamlings resolution 51/45 S den 10 december 1996, vari alla stater uppmanas att uppbjuda all kraft för att uppnå en verkningsfull och rättsligt bindande internationell överenskommelse om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella landminor,

som vidare välkomnar de åtgärder som de senaste åren vidtagits, såväl unilateralt som multilateralt, som syftar till att förbjuda, begränsa eller tillfälligt avbryta användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor,

som betonar det allmänna medvetandets roll i att främja humanitära principer, varom vittnar uppmaningen till ett totalförbud mot antipersonella minor, och som uttrycker sin uppskattning för de ansträngningar i detta syfte som gjorts av Internationella Röda kors- och Röda halvmåne-rörelsen, Internationella kampanjen mot landminor och flera andra enskilda organisationer i hela världen,

Recalling the Ottawa Declaration of 5 October 1996 and the Brussels Declaration of 27 June 1997 urging the international community to negotiate an international and legally binding agreement prohibiting the use, stockpiling, production and transfer of anti-personnel mines,

Emphasizing the desirability of attracting the adherence of all States to this Convention, and determined to work strenuously towards the promotion of its universalization in all relevant fora including, inter alia, the United Nations, the Conference on Disarmament, regional organizations, and groupings, and review conferences of the Convention on Prohibitions or Restrictions on the Use of Certain Conventional Weapons Which May Be Deemed to Be Excessively Injurious or to Have Indiscriminate Effects,

Basing themselves on the principle of international humanitarian law that the right of the parties to an armed conflict to choose methods or means of warfare is not unlimited, on the principle that prohibits the employment in armed conflicts of weapons, projectiles and materials and methods of warfare of a nature to cause superfluous injury or unnecessary suffering and on the principle that a distinction must be made between civilians and combatants,

Have agreed as follows:

som erinrar om Ottawadeklarationen den 5 oktober 1996 och Brysseldeklarationen den 27 juni 1997 som uppmanar det internationella samfundet att förhandla om ett internationellt och rättsligt bindande avtal om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor,

som understryker det önskvärda i att främja att alla stater ansluter sig till denna konvention och som är beslutna att kraftfullt verka för att göra den universell i alla berörda fora däribland Förenta nationerna, Nedrustnings- konferensen, regionala organisationer och grupperingar samt översynskonferenserna till *Konventionen om förbud mot eller inskränkningar i användningen av vissa konventionella vapen som kan anses vara ytterst skadebringande eller ha urskillningslösa verkningar,*

som stödjer sig på den folkrättsliga princip enligt vilken parterna i en väpnad konflikt inte har obegränsad rätt att välja stridsmetoder eller stridsmedel, på den princip som förbjuder användning i väpnade konflikter av vapen, projektiler och krigsmateriel liksom av stridsmetoder som har en sådan beskaffenhet att de förorsakar överflödigt skada eller onödigt lidande, samt på principen att åtskillnad skall göras mellan civilbefolkning och kombattanter,

har kommit överens om följande:

Article 1
General obligations

1. Each State Party undertakes never under any circumstances:

- a) To use anti-personnel mines;
- b) To develop, produce, otherwise acquire, stockpile, retain or transfer to anyone, directly or indirectly, anti-personnel mines;
- c) To assist, encourage or induce, in any way, anyone to engage in any activity prohibited to a State Party under this Convention.

2. Each State Party undertakes to destroy or ensure the destruction of all anti-personnel mines in accordance with the provisions of this Convention.

Article 2
Definitions

1. "Anti-personnel mine" means a mine designed to be exploded by the presence, proximity or contact of a person and that will incapacitate, injure or kill one or more persons. Mines designed to be detonated by the presence, proximity or contact of a vehicle as opposed to a person, that are equipped with anti-handling devices, are not considered anti-personnel mines as a result of being so equipped.

2. "Mine" means a munition designed to be placed under, on or

Artikel 1
Allmänna åtaganden

1. Varje part åtar sig att aldrig under några förhållanden

- a) använda antipersonella minor,
- b) utveckla, tillverka, på annat sätt förvärva, lagra, bibehålla eller till någon direkt eller indirekt överföra antipersonella minor,
- c) hjälpa, uppmuntra eller på något sätt förmå någon att inlåta sig på verksamhet som är förbjuden för parterna enligt denna konvention.

2. Varje part åtar sig att förstöra eller sörja för att alla antipersonella minor förstörs i enlighet med bestämmelserna i denna konvention.

Artikel 2
Definitioner

1. *antipersonell mina* betecknar en mina som är konstruerad för att explodera genom en persons närvaro, närhet eller kontakt och som försätter ur stridbart skick, skadar eller dödar en eller flera personer. Minor som är konstruerade för att explodera genom ett fordon – och inte en persons – närvaro, närhet eller kontakt och som är försedda med rönjningsskydd betraktas inte som antipersonella minor som en följd av att de är försedda med sådant skydd.

2. *mina* betecknar ammunition som är konstruerad för att placeras

near the ground or other surface area and to be exploded by the presence, proximity or contact of a person or a vehicle.

3. "Anti-handling device" means a device intended to protect a mine and which is part of, linked to, attached to or placed under the mine and which activates when an attempt is made to tamper with or otherwise intentionally disturb the mine.

4. "Transfer" involves, in addition to the physical movement of anti-personnel mines into or from national territory, the transfer of title to and control over the mines, but does not involve the transfer of territory containing emplaced anti-personnel mines.

5. "Mined area" means an area which is dangerous due to the presence or suspected presence of mines.

Article 3 Exceptions

1. Notwithstanding the general obligations under Article 1, the retention or transfer of a number of anti-personnel mines for the development of and training in mine detection, mine clearance, or mine destruction techniques is permitted. The amount of such mines shall not exceed the minimum number absolutely necessary for the above-mentioned purposes.

2. The transfer of anti-personnel mines for the purpose of destruction is permitted.

under, på eller nära marken eller på annan yta och för att explodera genom en persons eller ett fordons närvaro, närhet eller kontakt.

3. *röjningskydd* betecknar en anordning som är avsedd att skydda en mina och som utgör en del av den, är kopplad eller ansluten till den eller placerad under den och som aktiveras när försök görs att röja minan eller på annat sätt avsiktligt påverka den.

4. *överföring* betecknar, utöver den fysiska förflyttningen av antipersonella minor till eller från en stats territorium, överlåtelse av äganderätten till och kontrollen över minorerna, men inte överlämnande av ett territorium där antipersonella minor är utlagda.

5. *minerat område* betecknar ett område som är farligt på grund av förekomst eller förmodad förekomst av minor.

Artikel 3 Undantag

1. Utan hinder av de allmänna åtagandena enligt artikel 1, är det tillåtet att behålla eller överföra ett visst antal antipersonella minor för utveckling av och utbildning i teknik för detektering, röjning eller förstöring av minor. Detta antal skall inte överstiga det minsta antal som är absolut nödvändigt för dessa syften.

2. Det är tillåtet att överföra antipersonella minor för förstöring.

Article 4
Destruction of stockpiled anti-personnel mines

Except as provided for in Article 3, each State Party undertakes to destroy or ensure the destruction of all stockpiled anti-personnel mines it owns or possesses, or that are under its jurisdiction or control, as soon as possible but not later than four years after the entry into force of this Convention for that State Party.

Article 5
Destruction of anti-personnel mines in mined areas

1. Each State Party undertakes to destroy or ensure the destruction of all anti-personnel mines in mined areas under its jurisdiction or control, as soon as possible but not later than ten years after the entry into force of this Convention for that State Party.

2. Each State Party shall make every effort to identify all areas under its jurisdiction or control in which anti-personnel mines are known or suspected to be emplaced and shall ensure as soon as possible that all anti-personnel mines in mined areas under its jurisdiction or control are perimeter-marked, monitored and protected by fencing or other means, to ensure the effective exclusion of civilians, until all anti-personnel mines contained therein have been destroyed. The marking shall at least be to the standards set out in the Protocol on Prohibitions or Restrictions on the Use of Mines, Booby-Traps and Other Devices, as amended on 3 May 1996, annexed to the Convention on Prohibitions

Artikel 4
Förstöring av lagrade antipersonella minor

Med undantag för vad som stadgas i artikel 3 åtar sig varje part att förstöra eller sörja för att alla lagrade antipersonella minor som den äger eller förfogar över eller som står under dess jurisdiktion eller kontroll, förstörs så snart som möjligt, dock inte senare än fyra år efter denna konventions ikraftträdande för parten i fråga.

Artikel 5
Förstöring av antipersonella minor i minerade områden

1. Varje part åtar sig att förstöra eller sörja för att alla antipersonella minor i minerade områden under dess jurisdiktion eller kontroll förstörs så snart som möjligt, dock inte senare än tio år efter denna konventions ikraftträdande för parten i fråga.

2. Varje part skall göra sitt yttersta för att identifiera alla områden under sin jurisdiktion eller kontroll i vilka antipersonella minor är kända eller misstänks vara utplacerade, och skall så snart som möjligt sörja för att alla antipersonella minor i minerade områden under dess jurisdiktion eller kontroll är markerade, övervakade och skyddade med stängsel eller med andra medel för att säkerställa att civilbefolkningen effektivt utestängs till dess att alla där befintliga antipersonella minor har förstörts. Markeringen skall som ett minimum uppfylla de normer som anges i *Protokollet om förbud mot eller restriktioner i användningen av minor, försåt och andra anordningar, reviderat den 3 maj 1996 (Protokoll*

or Restrictions on the Use of Certain Conventional Weapons Which May Be Deemed to Be Excessively Injurious or to Have Indiscriminate Effects.

3. If a State Party believes that it will be unable to destroy or ensure the destruction of all anti-personnel mines referred to in paragraph 1 within that time period, it may submit a request to a Meeting of the States Parties or a Review Conference for an extension of the deadline for completing the destruction of such anti-personnel mines, for a period of up to ten years.

4. Each request shall contain:

- a) The duration of the proposed extension;
- b) A detailed explanation of the reasons for the proposed extension, including:
 - i) The preparation and status of work conducted under national demining programs;
 - ii) The financial and technical means available to the State Party for the destruction of all the anti-personnel mines; and
 - iii) Circumstances which impede the ability of the State Party to destroy all the anti-personnel mines in mined areas;
- c) The humanitarian, social, economic, and

II reviderat den 3 maj 1996) tillägg till Konvention om förbud mot eller inskränkningar i användningen av vissa konventionella vapen som kan anses vara ytterst skadebringande eller ha urskillningslösa verkningar.

3. Om en part inte anser sig kunna förstöra eller sörja för förstöring av alla de antipersonella minor som avses i punkt 1 inom den föreskrivna tiden, får den inlämna en framställning till ett partsmöte eller översynskonferens om att få fristen förlängd med högst tio år för att genomföra förstöringen av de antipersonella minorerna.

4. Framställningen skall innehålla följande:

- a) hur lång tid den begärda förlängningen avser,
- b) en detaljerad redogörelse för skälen till den begärda förlängningen, där ibland
 - i) uppgift om hur de nationella minröjningsprogrammen är upplagda och hur arbetet fortskrider,
 - ii) uppgift om vilka ekonomiska och tekniska medel parten förfogar över för att förstöra alla antipersonella minor, och
 - iii) uppgift om vilka omständigheter som hindrar parten från att förstöra alla antipersonella minor i minerade områden.
- c) förlängningens humanitära, sociala,

environmental
implications of the
extension;
and

d) Any other information
relevant to the request for
the proposed extension.

5. The Meeting of the States Parties or the Review Conference shall, taking into consideration the factors contained in paragraph 4, assess the request and decide by a majority of votes of States Parties present and voting whether to grant the request for an extension period.

6. Such an extension may be renewed upon the submission of a new request in accordance with paragraphs 3, 4 and 5 of this Article. In requesting a further extension period a State Party shall submit relevant additional information on what has been undertaken in the previous extension period pursuant to this Article.

Article 6

International cooperation and assistance

1. In fulfilling its obligations under this Convention each State Party has the right to seek and receive assistance, where feasible, from other States Parties to the extent possible.

2. Each State Party undertakes to facilitate and shall have the right to participate in the fullest possible exchange of equipment, material and scientific and technological information concerning the implementation of this Convention. The States Parties shall not impose

ekonomiska och
miljömässiga
konsekvenser,

d) all övrig information
av betydelse för den
begärda
förlängningen.

5. Partsmötet eller översynskonferensen skall pröva framställningen med beaktande av de faktorer som nämns i punkt 4 och besluta, med en majoritet av närvarande och röstande parter, huruvida framställningen om en förlängd frist skall bifallas.

6. En sådan förlängning får förnyas efter ny framställning i enlighet med punkterna 3, 4 och 5 i denna artikel. Vid framställning om ytterligare förlängning skall en part överlämna ytterligare relevant information om vilka åtgärder som vidtagits under den föregående, förlängda tidsfristen i enlighet med denna artikel.

Artikel 6

Internationellt samarbete och hjälp

1. Vid uppfyllandet av sina åtaganden enligt denna konvention har varje part rätt att begära och när så är möjligt erhålla hjälp av andra parter så långt görligt är.

2. Varje part åtar sig att främja största möjliga utbyte av utrustning, materiel samt vetenskaplig och teknisk information med avseende på tillämpningen av denna konvention och skall ha rätt att delta i detta utbyte. Parterna skall inte införa omotiverade inskränkningar i

undue restrictions on the provision of mine clearance equipment and related technological information for humanitarian purposes.

3. Each State Party in a position to do so shall provide assistance for the care and rehabilitation, and social and economic reintegration, of mine victims and for mine awareness programs. Such assistance may be provided, inter alia, through the United Nations system, international, regional or national organizations or institutions, the International Committee of the Red Cross, national Red Cross and Red Crescent societies and their International Federation, non-governmental organizations, or on a bilateral basis.

4. Each State Party in a position to do so shall provide assistance for mine clearance and related activities. Such assistance may be provided, inter alia, through the United Nations system, international or regional organizations or institutions, non-governmental organizations or institutions, or on a bilateral basis, or by contributing to the United Nations Voluntary Trust Fund for Assistance in Mine Clearance, or other regional funds that deal with demining.

5. Each State Party in a position to do so shall provide assistance for the destruction of stockpiled anti-personnel mines.

6. Each State Party undertakes to provide information to the database on mine clearance established within the United Nations system, especially

tillhandahållandet av minröjningsutrustning och tillhörande teknisk information för humanitära syften.

3. Varje part som har möjlighet till det skall tillhandahålla hjälp för vård, rehabilitering samt social och ekonomisk återanpassning av minoffer och för program för att höja medvetandet om minfaran. Sådan hjälp kan bl.a. tillhandahållas genom FN-systemet, internationella, regionala eller nationella organisationer eller institutioner, Internationella Röda kors-kommittén, nationella Röda kors- och Röda halvmåneföreningar och Internationella Röda kors-federationen, enskilda organisationer eller bilateralt.

4. Varje stat som har möjlighet till det skall tillhandahålla hjälp med minröjning och därmed relaterad verksamhet. Sådan hjälp kan tillhandahållas bl.a. genom FN-systemet, internationella eller regionala organisationer eller institutioner, enskilda organisationer eller institutioner eller bilateralt, genom bidrag till *Förenta nationernas frivilliga fond för hjälp med minröjning* eller till andra regionala fonder som täcker minröjning.

5. Varje part som har möjlighet till det skall tillhandahålla hjälp med förstöring av lagrade antipersonella minor.

6. Varje part åtar sig att lämna uppgifter till den databas för minröjning som upprättats inom FN-systemet, särskilt uppgifter om olika utrustning och metoder för

information concerning various means and technologies of mine clearance, and lists of experts, expert agencies or national points of contact on mine clearance.

7. States Parties may request the United Nations, regional organizations, other States Parties or other competent inter-governmental or non-governmental fora to assist its authorities in the elaboration of a national demining program to determine, inter alia:

- a) The extent and scope of the anti-personnel mine problem;
- b) The financial, technological and human resources that are required for the implementation of the program;
- c) The estimated number of years necessary to destroy all anti-personnel mines in mined areas under the jurisdiction or control of the concerned State Party;
- d) Mine awareness activities to reduce the incidence of mine related injuries or deaths;
- e) Assistance to mine victims;
- f) The relationship between the Government of the concerned State Party and the relevant governmental, inter-governmental or non-governmental entities that will work in the

minröjning samt förteckningar över sakkunniga, specialiserade organ eller nationella kontaktorgan för minröjning.

Prop. 1997/98:175
Bilaga 1

7. Parterna har rätt att göra framställning om att Förenta nationerna, regionala organisationer, andra parter och andra behöriga mellanstatliga eller enskilda organisationer bistår dess myndigheter med att göra upp ett nationellt minröjningsprogram för att fastställa bl.a. följande:

- a) vidden och omfattningen av problemet med antipersonella minor,
- b) de ekonomiska, tekniska och mänskliga resurser som behövs för att genomföra programmet,
- c) uppskattat antal år för att förstöra alla antipersonella minor i minerade områden under den berörda partens jurisdiktion eller kontroll,
- d) verksamhet inriktad på att höja medvetandet om minfaran och minska antalet skador och dödsfall förorsakade av minor,
- e) hjälp till minoffren,
- f) förhållandet mellan den berörda partens regering och de statliga, mellanstatliga organ eller enskilda organisationer som skall delta i genomförandet av programmet,

implementation of the program.

Prop. 1997/98:175
Bilaga 1

8. Each State Party giving and receiving assistance under the provisions of this Article shall cooperate with a view to ensuring the full and prompt implementation of agreed assistance programs.

8. Varje part som lämnar eller tar emot hjälp enligt bestämmelserna i denna artikel skall samarbeta för att sörja för att de överenskomna hjälpprogrammen genomförs fullständigt och utan dröjsmål.

Article 7 Transparency measures

1. Each State Party shall report to the Secretary-General of the United Nations as soon as practicable, and in any event not later than 180 days after the entry into force of this Convention for that State Party on:

- a) The national implementation measures referred to in Article 9;
- b) The total of all stockpiled anti-personnel mines owned or possessed by it, or under its jurisdiction or control, to include a breakdown of the type, quantity and, if possible, lot numbers of each type of anti-personnel mines stockpiled;
- c) To the extent possible, the location of all mined areas that contain, or are suspected to contain, anti-personnel mines under its jurisdiction or control, to include as much detail as possible regarding the type and quantity of each type of anti-personnel mine in each mined area and when they were emplaced;

Artikel 7 Åtgärder för insyn

1. Varje part skall så snart som möjligt och under alla förhållanden inte senare än 180 dagar efter denna konventions ikraftträdande för parten i fråga rapportera följande till Förenta nationernas generalsekreterare:

- a) nationella åtgärder för genomförande enligt artikel 9,
- b) antal lagrade antipersonella minor som den äger eller förfogar över eller som står under dess jurisdiktion eller kontroll innefattande en uppdelning i fråga om typ, antal och, om möjligt, serienummer för varje typ av lagrade antipersonella minor,
- c) såvitt möjligt belägenheten för alla minerade områden där det förekommer eller kan förmodas förekomma antipersonella minor som står under dess jurisdiktion eller kontroll med så detaljerade uppgifter som möjligt om typ och antal beträffande alla typer av antipersonella minor inom alla minerade områden med angivande av när de lades ut,

d) The types, quantities and, if possible, lot numbers of all anti-personnel mines retained or transferred for the development of and training in mine detection, mine clearance or mine destruction techniques, or transferred for the purpose of destruction, as well as the institutions authorized by a State Party to retain or transfer anti-personnel mines, in accordance with Article 3;

e) The status of programs for the conversion or de-commissioning of anti-personnel mine production facilities;

f) The status of programs for the destruction of anti-personnel mines in accordance with Articles 4 and 5, including details of the methods which will be used in destruction, the location of all destruction sites and the applicable safety and environmental standards to be observed;

g) The types and quantities of all anti-personnel mines destroyed after the entry into force of this Convention for that State Party, to include a breakdown of the quantity of each type of anti-personnel mine destroyed, in accordance with Articles 4 and 5, respectively, along with, if possible, the lot numbers of each type of

d) typ, antal och, om möjligt, serienummer för alla antipersonella minor som har behållits eller överlåtits för utveckling av och utbildning i teknik för detektering, röjning och förstöring av minor eller som har överförts för att förstöras samt uppgift om de institutioner som en part har bemyndigat att behålla eller överföra antipersonella minor i enlighet med artikel 3,

e) hur programmen för omställning eller avveckling av produktionsanläggningar för antipersonella minor fortskrider,

f) hur programmen för förstöring av antipersonella minor i enlighet med artiklarna 4 och 5 fortskrider med en detaljerad beskrivning av de metoder som kommer att användas vid förstöringen, var alla destruktionsanläggningar är belägna samt vilka säkerhets- och miljönormer som kommer att tillämpas,

g) typ och antal i fråga om alla antipersonella minor som förstörts efter denna konventions ikraftträdande för parten i fråga med en uppdelning i fråga om antal beträffande varje typ av antipersonell mina som förstörts i enlighet med artiklarna 4 respektive 5 och, om möjligt, serienumren för varje typ av antipersonell mina som har förstörts i enlighet med artikel 4,

anti-personnel mine in the case of destruction in accordance with Article 4;

h) The technical characteristics of each type of anti-personnel mine produced, to the extent known, and those currently owned or possessed by a State Party, giving, where reasonably possible, such categories of information as may facilitate identification and clearance of anti-personnel mines; at a minimum, this information shall include the dimensions, fusing, explosive content, metallic content, colour photographs and other information which may facilitate mine clearance; and

i) The measures taken to provide an immediate and effective warning to the population in relation to all areas identified under paragraph 2 of Article 5.

2. The information provided in accordance with this Article shall be updated by the States Parties annually, covering the last calendar year, and reported to the Secretary-General of the United Nations not later than 30 April of each year.

3. The Secretary-General of the United Nations shall transmit all such reports received to the States Parties.

Article 8
Facilitation and clarification of compliance

h) teknisk beskaffenhet av varje typ av antipersonell mina som har tillverkats, i den mån det är känt, och av antipersonella minor som en part vid tillfället äger eller förfogar över med angivande, där så är skäligen möjligt, av sådant slags information som kan underlätta identifiering och rövning av antipersonella minor; denna information skall som ett minimum innefatta mått, tändanordning, sprängmedelsinnehåll, metallinnehåll, färgfotografier samt annan information som kan underlätta minrövning, och

i) åtgärder som vidtagits för att effektivt och omedelbart varna befolkningen avseende allaområden som identifierats i enlighet med punkten 2 i artikel 5.

2. Parterna skall årligen uppdatera information som lämnats i enlighet med denna artikel, inkluderande uppgifter för det senaste kalenderåret, och förmedla dem till Förenta nationernas generalsekretär senast den 30 april varje år.

3. Förenta nationernas generalsekretär skall delge parterna den mottagna informationen.

Artikel 8
Biträde med och klarläggande av efterlevnad

1. The States Parties agree to consult and cooperate with each other regarding the implementation of the provisions of this Convention, and to work together in a spirit of cooperation to facilitate compliance by States Parties with their obligations under this Convention.

2. If one or more States Parties wish to clarify and seek to resolve questions relating to compliance with the provisions of this Convention by another State Party, it may submit, through the Secretary-General of the United Nations, a Request for Clarification of that matter to that State Party. Such a request shall be accompanied by all appropriate information. Each State Party shall refrain from unfounded Requests for Clarification, care being taken to avoid abuse. A State Party that receives a Request for Clarification shall provide, through the Secretary-General of the United Nations, within 28 days to the requesting State Party all information which would assist in clarifying this matter.

3. If the requesting State Party does not receive a response through the Secretary-General of the United Nations within that time period, or deems the response to the Request for Clarification to be unsatisfactory, it may submit the matter through the Secretary-General of the United Nations to the next Meeting of the States Parties. The Secretary-General of the United Nations shall transmit the submission, accompanied by all appropriate information pertaining to the Request for Clarification, to all States Parties. All such

1. Parterna är överens om att konsultera och samarbeta i fråga om tillämpningen av denna konventions bestämmelser och om att i en anda av samarbete verka för att underlätta parternas fullgörande av sina åtaganden enligt konventionen.

2. Om en eller flera parter vill klarlägga och försöka att lösa frågor som sammanhänger med en annan parts efterlevnad av konventionens bestämmelser, får de genom Förenta nationernas generalsekreterare överlämna en framställning om klarläggande i frågan till den senare parten. Till framställningen skall fogas alla relevanta upplysningar. Parterna skall avhålla sig från ogrundade framställningar om klarläggande och åtgärder skall vidtagas för att undvika missbruk. En part som mottar en framställning om klarläggande skall genom Förenta nationernas generalsekreterare inom 28 dagar lämna den efterfrågande parten alla upplysningar som kan bidra till att klargöra frågan.

3. Om den efterfrågande parten inte får svar genom Förenta nationernas generalsekreterare inom denna tid eller anser svaret på framställningen om klarläggande vara otillfredsställande, får den genom Förenta nationernas generalsekreterare framlägga ärendet vid det nästkommande partsmötet. Förenta nationernas generalsekreterare skall vidarebefodra denna framställning till alla parter tillsammans med all relevant information som har samband med framställningen om klarläggande. All sådan information

information shall be presented to the requested State Party which shall have the right to respond.

4. Pending the convening of any meeting of the States Parties, any of the States Parties concerned may request the Secretary-General of the United Nations to exercise his or her good offices to facilitate the clarification requested.

5. The requesting State Party may propose through the Secretary-General of the United Nations the convening of a Special Meeting of the States Parties to consider the matter. The Secretary-General of the United Nations shall thereupon communicate this proposal and all information submitted by the States Parties concerned, to all States Parties with a request that they indicate whether they favour a Special Meeting of the States Parties, for purpose of considering the matter. In the event that within 14 days from the date of such communication, at least one-third of the States Parties favours such a Special Meeting, the Secretary-General of the United Nations shall convene this Special Meeting of the States Parties within a further 14 days. A quorum for this Meeting shall consist of a majority of States Parties.

6. The Meeting of the States Parties or the Special Meeting of the States Parties, as the case may be, shall first determine whether to consider the matter further, taking into account all information submitted by the States Parties concerned. The Meeting of the States Parties or the Special Meeting of the States Parties shall make every effort to reach a

skall framläggas för den anmodade parten, som skall ha rätt till genmäle.

4. I avvaktan på att ett möte med parterna sammankallas, får varje berörd part begära Förenta nationernas generalsekreterares medverkan för att underlätta det begärda klarläggandet.

5. Den efterfrågande parten får genom Förenta nationernas generalsekreterare begära att ett extra partsmöte sammankallas för att pröva ärendet. Förenta nationernas generalsekreterare skall därvid tillställa alla parter denna framställan med all information som lämnats av de berörda parterna med begäran att de skall meddela om de förordar att ett extra partsmöte prövar frågan. Om minst en tredjedel av parterna inom 14 dagar från dagen för ett sådant meddelande stödjer ett extramöte, skall Förenta nationernas generalsekreterare sammankalla extramötet inom ytterligare 14 dagar. Detta möte är beslutsmässigt om en majoritet av parterna är närvarande.

6. Partsmötet eller det extra partsmötet skall först avgöra om ärendet behöver behandlas vidare med hänsyn till all information som de berörda parterna har lämnat. Partsmötet eller det extra partsmötet skall sträva efter att fatta ett enhälligt beslut. Om enighet trots alla ansträngningar inte har kunnat uppnås, skall beslut fattas med en majoritet av närvarande och röstande

decision by consensus. If despite all efforts to that end no agreement has been reached, it shall take this decision by a majority of States Parties present and voting.

7. All States Parties shall cooperate fully with the Meeting of the States Parties or the Special Meeting of the States Parties in the fulfilment of its review of the matter, including any fact-finding missions that are authorized in accordance with paragraph 8.

8. If further clarification is required, the Meeting of the States Parties or the Special Meeting of the States Parties shall authorize a fact-finding mission and decide on its mandate by a majority of States Parties present and voting. At any time the requested State Party may invite a fact-finding mission to its territory. Such a mission shall take place without a decision by a Meeting of the States Parties or a Special Meeting of the States Parties to authorize such a mission. The mission, consisting of up to 9 experts, designated and approved in accordance with paragraphs 9 and 10, may collect additional information on the spot or in other places directly related to the alleged compliance issue under the jurisdiction or control of the requested State Party.

9. The Secretary-General of the United Nations shall prepare and update a list of the names, nationalities and other relevant data of qualified experts provided by States Parties and communicate it to all States Parties. Any expert included on this list shall be regarded as designated for all fact-finding missions unless a State

parter.

7. Alla parter skall helt och fullt samarbeta med partsmötet eller det extra partsmötet vid prövningen av ärendet, inklusive med den undersökningsdelegation som har utsetts i enlighet med punkt 8.

8. Om ytterligare klarläggande behövs, skall partsmötet eller det extra partsmötet utse en undersökningsdelegation och besluta om dess mandat med en majoritet av närvarande och röstande parter. Den anmodade parten får när som helst inbjuda en undersökningsdelegation till sitt territorium. Inget beslut av ett partsmöte eller extra partsmöte fordras för att utse en sådan delegation. Delegationen, vari får ingå högst nio sakkunniga som utsetts och godkänts i enlighet med punkterna 9 och 10, får inhämta kompletterande information på platsen eller på andra platser som är direkt anknutna till den ifrågasatta efterlevnaden och som står under den anmodade partens jurisdiktion eller kontroll.

9. Förenta nationernas generalsekreterare skall upprätta och uppdatera en förteckning med uppgift om namn, nationalitet och andra relevanta upplysningar över kvalificerade sakkunniga som nominerats av parterna och tillställa alla parter denna förteckning. De som står upptagna i förteckningen skall betraktas såsom utsedda att ingå i alla

Party declares its non-acceptance in writing. In the event of non-acceptance, the expert shall not participate in fact-finding missions on the territory or any other place under the jurisdiction or control of the objecting State Party, if the non-acceptance was declared prior to the appointment of the expert to such missions.

10. Upon receiving a request from the Meeting of the States Parties or a Special Meeting of the States Parties, the Secretary-General of the United Nations shall, after consultations with the requested State Party, appoint the members of the mission, including its leader. Nationals of States Parties requesting the fact-finding mission or directly affected by it shall not be appointed to the mission. The members of the fact-finding mission shall enjoy privileges and immunities under Article VI of the Convention on the Privileges and Immunities of the United Nations, adopted on 13 February 1946.

11. Upon at least 72 hours notice, the members of the fact-finding mission shall arrive in the territory of the requested State Party at the earliest opportunity. The requested State Party shall take the necessary administrative measures to receive, transport and accommodate the mission, and shall be responsible for ensuring the security of the mission to the maximum extent possible while they are on territory under its control.

12. Without prejudice to the sovereignty of the requested State

undersökningsdelegationer, om inte en part skriftligen invänder. En sakkunnig mot vilken en invändning gjorts får inte delta i en undersökningsdelegation inom den invändande partens territorium eller på någon annan plats som står under denna parts jurisdiktion eller kontroll, om invändningen gjordes innan han eller hon utsågs att delta i delegationen.

10. När Förenta nationernas generalsekreterare mottar en framställning från ett partsmöte eller ett extra partsmöte med parterna, skall han eller hon efter samråd med den anmodade parten utse medlemmarna i undersökningsdelegationen inklusive dess chef. Medborgare i den konventionsstat som begär en undersökningsdelegation eller är direkt berörda av denna skall inte utses att delta i delegationen. Delegationsmedlemmarna skall åtnjuta de privilegier och den immunitet som anges i artikel VI i *Konventionen rörande Förenta nationernas privilegier och immuniteter*, antagen den 13 februari 1946.

11. Efter en förvarningstid på minst 72 timmar skall delegationsmedlemmarna så snart som möjligt anlända till den anmodade partens territorium. Den anmodade parten skall vidta alla nödvändiga administrativa åtgärder för att ta emot, transportera och inkvartera delegationen och i största möjliga utsträckning sörja för dess säkerhet när den befinner sig inom territorium under denna parts kontroll.

12. Utan att det skall inkräkta på den anmodade partens suveränitet, får

Party, the fact-finding mission may bring into the territory of the requested State Party the necessary equipment which shall be used exclusively for gathering information on the alleged compliance issue. Prior to its arrival, the mission will advise the requested State Party of the equipment that it intends to utilize in the course of its fact-finding mission.

13. The requested State Party shall make all efforts to ensure that the fact-finding mission is given the opportunity to speak with all relevant persons who may be able to provide information related to the alleged compliance issue.

14. The requested State Party shall grant access for the fact-finding mission to all areas and installations under its control where facts relevant to the compliance issue could be expected to be collected. This shall be subject to any arrangements that the requested State Party considers necessary for:

- a) The protection of sensitive equipment, information and areas;
- b) The protection of any constitutional obligations the requested State Party may have with regard to proprietary rights, searches and seizures, or other constitutional rights; or
- c) The physical protection and safety of the members of the fact-finding mission.

In the event that the requested State

undersökningsdelegationen till den anmodade partens territorium införa nödvändig utrustning att användas uteslutande för att inhämta upplysningar om den ifrågasatta efterlevnaden. Delegationen skall före ankomsten meddela den anmodade parten vilken utrustning den avser använda i sitt arbete.

13. Den anmodade parten skall på allt sätt sträva efter att tillse att undersökningsdelegationen får tillfälle att tala med alla de personer som kan lämna upplysningar om den ifrågasatta efterlevnaden.

14. Den anmodade parten skall försäkra delegationen tillträde till alla områden och anläggningar under dess kontroll där fakta som är relevanta för den ifrågasatta efterlevnaden kan förväntas bli inhämtade. Tillträdet skall vara underkastat de villkor som den anmodade parten anser behövas för det följande:

- a) skydd av utrustning, information och områden som är känsliga,
- b) skydd av de författningsenliga förpliktelser som den anmodade parten kan ha i fråga om äganderätt, husrannsakan och beslag samt andra författningsenliga rättigheter, eller
- c) delegationsmedlemmarnas fysiska skydd och säkerhet.

Om den anmodade parten vidtar

Party makes such arrangements, it shall make every reasonable effort to demonstrate through alternative means its compliance with this Convention.

15. The fact-finding mission may remain in the territory of the State Party concerned for no more than 14 days, and at any particular site no more than 7 days, unless otherwise agreed.

16. All information provided in confidence and not related to the subject matter of the fact-finding mission shall be treated on a confidential basis.

17. The fact-finding mission shall report, through the Secretary-General of the United Nations, to the Meeting of the States Parties or the Special Meeting of the States Parties the results of its findings.

18. The Meeting of the States Parties or the Special Meeting of the States Parties shall consider all relevant information, including the report submitted by the fact-finding mission, and may request the requested State Party to take measures to address the compliance issue within a specified period of time. The requested State Party shall report on all measures taken in response to this request.

19. The Meeting of the States Parties or the Special Meeting of the States Parties may suggest to the States Parties concerned ways and means to further clarify or resolve the matter under consideration, including the initiation of appropriate procedures in conformity with international law. In circumstances where the

sådana åtgärder, skall den göra alla skäligena ansträngningar för att på annat sätt visa att den följer konventionen.

15. Undersökningsdelegationen får uppehålla sig inom den berörda partens territorium i högst 14 dagar och på en och samma plats i högst 7 dagar, såvida inte annat har överenskommit.

16. Alla upplysningar som mottagits konfidentiellt och saknar anknytning till undersökningsdelegationens ändamål skall behandlas som hemliga.

17. Undersökningsdelegationen skall genom Förenta nationernas generalsekreterare inrapportera sina resultat till partsmötet eller det extra partsmötet.

18. Partsmötet eller det extra partsmötet skall pröva all relevant information inklusive undersökningsdelegationens rapport och får uppmana den anmodade parten att vidta åtgärder för att korrigera efterlevnaden inom en viss tid. Den anmodade parten skall rapportera alla åtgärder som vidtagits med anledning av framställningen.

19. Partsmötet eller det extra partsmötet får föreslå de berörda parterna åtgärder och medel för att närmare klarlägga eller lösa den fråga som är föremål för prövning, inklusive inledande av lämpliga förfaranden i enlighet med folkkrätten. I det fall att den ifrågasatta efterlevnaden konstaterats bero på omständigheter utanför den

issue at hand is determined to be due to circumstances beyond the control of the requested State Party, the Meeting of the States Parties or the Special Meeting of the States Parties may recommend appropriate measures, including the use of cooperative measures referred to in Article 6.

20. The Meeting of the States Parties or the Special Meeting of the States Parties shall make every effort to reach its decisions referred to in paragraphs 18 and 19 by consensus, otherwise by a two-thirds majority of States Parties present and voting.

Article 9 National implementation measures

Each State Party shall take all appropriate legal, administrative and other measures, including the imposition of penal sanctions, to prevent and suppress any activity prohibited to a State Party under this Convention undertaken by persons or on territory under its jurisdiction or control.

Article 10 Settlement of disputes

1. The States Parties shall consult and cooperate with each other to settle any dispute that may arise with regard to the application or the interpretation of this Convention. Each State Party may bring any such dispute before the Meeting of the States Parties.

2. The Meeting of the States Parties may contribute to the settlement of the dispute by

anmodade partens kontroll, får partsmötet eller det extra partsmötet rekommendera lämpliga åtgärder, däribland sådant samarbete som avses i artikel 6.

20. Partsmötet eller det extra partsmötet skall bemöda sig om att fatta enhälliga beslut i frågor som avses i punkterna 18 och 19. Om så inte är möjligt, skall beslut fattas med två tredjedels majoritet av närvarande och röstande parter.

Artikel 9 Nationella tillämpningsåtgärder

Varje part skall vidta alla lagstiftningsåtgärder och administrativa samt andra åtgärder som krävs, däribland införande av straffpåföljd, för att förhindra och bestraffa all verksamhet, som enligt denna konvention är förbjuden för en part, och som utförs av personer eller inom territorium under dess jurisdiktion eller kontroll.

Artikel 10 Tvistlösning

1. Parterna skall konsultera och samarbeta för att lösa tvister som uppkommer om tillämpningen eller tolkningen av denna konvention. En part får hänskjuta en tvist till ett partsmöte.

2. Partsmötet får bidra till att lösa en tvist med alla medel som mötet bedömer vara lämpliga, däribland att

whatever means it deems appropriate, including offering its good offices, calling upon the States parties to a dispute to start the settlement procedure of their choice and recommending a time-limit for any agreed procedure.

3. This Article is without prejudice to the provisions of this Convention on facilitation and clarification of compliance.

Article 11 Meetings of the States Parties

1. The States Parties shall meet regularly in order to consider any matter with regard to the application or implementation of this Convention, including:

- a) The operation and status of this Convention;
- b) Matters arising from the reports submitted under the provisions of this Convention;
- c) International cooperation and assistance in accordance with Article 6;
- d) The development of technologies to clear anti-personnel mines;
- e) Submissions of States Parties under Article 8; and
- f) Decisions relating to submissions of States Parties as provided for in Article 5.

2. The First Meeting of the States Parties shall be convened by the Secretary-General of the United

erbjuda medling, att uppmana de tvistande parterna att inleda förfarande för att lösa tvisten enligt deras eget val samt att rekommendera att en tidsfrist bestäms för det överenskomna förfarandet.

3. Denna artikel skall inte inverka på konventionens bestämmelser om underlättande och klarläggande av efterlevnad.

Artikel 11 Partsmöten

1. Parterna skall mötas regelbundet för att behandla frågor som rör tillämpningen eller genomförandet av denna konvention, däribland följande:

- a) konventionens sätt att fungera och anslutningsläget,
- b) frågor som härrör från rapporter som avlagts enligt konventionens bestämmelser,
- c) internationellt samarbete och hjälp i enlighet med artikel 6,
- d) utveckling av teknologi för röjning av antipersonella minor,
- e) framställningar från parter i enlighet med artikel 8, och
- f) beslut i anledning av framställningar från parter i enlighet med artikel 5.

2. Det första partsmötet skall sammankallas av Förenta nationernas generalsekreterare inom ett år efter

Nations within one year after the entry into force of this Convention. The subsequent meetings shall be convened by the Secretary-General of the United Nations annually until the first Review Conference.

3. Under the conditions set out in Article 8, the Secretary-General of the United Nations shall convene a Special Meeting of the States Parties.

4. States not parties to this Convention, as well as the United Nations, other relevant international organizations or institutions, regional organizations, the International Committee of the Red Cross and relevant non-governmental organizations may be invited to attend these meetings as observers in accordance with the agreed Rules of Procedure.

Article 12 Review Conferences

1. A Review Conference shall be convened by the Secretary-General of the United Nations five years after the entry into force of this Convention. Further Review Conferences shall be convened by the Secretary-General of the United Nations if so requested by one or more States Parties, provided that the interval between Review Conferences shall in no case be less than five years. All States Parties to this Convention shall be invited to each Review Conference.

2. The purpose of the Review Conference shall be:

- a) To review the operation and status of this Convention;

denna konventions ikraftträdande. Därpå följande möten skall årligen sammankallas av Förenta nationernas generalsekreterare fram till den första översynskonferensen.

3. Förenta nationernas generalsekreterare skall sammankalla ett extra partsmöte i enlighet med bestämmelserna i artikel 8.

4. Stater som inte är parter i denna konvention, liksom Förenta nationerna, andra berörda internationella organisationer eller institutioner, regionala organisationer, Internationella Röda kors-kommittén samt berörda enskilda organisationer kan inbjudas att delta i dessa möten som observatörer i enlighet med den överenskomna arbetsordningen.

Artikel 12 Översynskonferenser

1. En översynskonferens skall sammankallas av Förenta nationernas generalsekreterare fem år efter denna konventions ikraftträdande. Ytterligare översynskonferenser skall sammankallas av Förenta nationernas generalsekreterare på begäran av en eller flera parter, under förutsättning att tiden mellan översynskonferenserna inte i något fall är kortare än fem år. Alla parter i konventionen skall inbjudas till varje översynskonferens.

2. Översynskonferensens syften skall vara följande:

- a) att granska konventionens sätt att fungera och anslutningsläget,

b) To consider the need for and the interval between further Meetings of the States Parties referred to in paragraph 2 of Article 11;

c) To take decisions on submissions of States Parties as provided for in Article 5; and

d) To adopt, if necessary, in its final report conclusions related to the implementation of this Convention.

b) att ta ställning till behovet av ytterligare partsmöten enligt punkten 2 i artikel 11 och tiden mellan mötena,

c) att fatta beslut om framställningar från parterna i enlighet med artikel 5,

d) att, om så är nödvändigt, i sin slutrapport anta slutsatser relaterade till tillämpningen av denna konvention.

3. States not parties to this Convention, as well as the United Nations, other relevant international organizations or institutions, regional organizations, the International Committee of the Red Cross and relevant non-governmental organizations may be invited to attend each Review Conference as observers in accordance with the agreed Rules of Procedure.

3. Stater som inte är parter i denna konvention, liksom Förenta nationerna, andra berörda internationella organisationer och institutioner, regionala organisationer, Internationella Röda kors-kommittén samt berörda enskilda organisationer kan inbjudas att delta i översynskonferenser som observatörer i enlighet med den överenskomna arbetsordningen.

Article 13 Amendments

1. At any time after the entry into force of this Convention any State Party may propose amendments to this Convention. Any proposal for an amendment shall be communicated to the Depositary, who shall circulate it to all States Parties and shall seek their views on whether an Amendment Conference should be convened to consider the proposal. If a majority of the States Parties notify the Depositary no later than 30 days after its circulation that they support further consideration

Artikel 13 Ändringar

1. En part får när som helst efter konventionens ikraftträdande föreslå ändringar i den. Ändringsförslag skall framföras till depositarien, som skall meddela alla parter och inhämta deras yttrande om huruvida en ändringsskonferens bör sammankallas för att ta ställning till förslaget. Om en majoritet av parterna senast 30 dagar efter utsändandet av förslaget meddelar depositarien att de stöder vidare behandling av det, skall denne sammankalla en ändringsskonferens, till vilken alla parter skall inbjudas.

of the proposal, the Depositary shall convene an Amendment Conference to which all States Parties shall be invited.

2. States not parties to this Convention, as well as the United Nations, other relevant international organizations or institutions, regional organizations, the International Committee of the Red Cross and relevant non-governmental organizations may be invited to attend each Amendment Conference as observers in accordance with the agreed Rules of Procedure.

3. The Amendment Conference shall be held immediately following a Meeting of the States Parties or a Review Conference unless a majority of the States Parties request that it be held earlier.

4. Any amendment to this Convention shall be adopted by a majority of two-thirds of the States Parties present and voting at the Amendment Conference. The Depositary shall communicate any amendment so adopted to the States Parties.

5. An amendment to this Convention shall enter into force for all States Parties to this Convention which have accepted it, upon the deposit with the Depositary of instruments of acceptance by a majority of States Parties. Thereafter it shall enter into force for any remaining State Party on the date of deposit of its instrument of acceptance.

2. Stater som inte är parter i konventionen, liksom Förenta nationerna, andra berörda internationella organisationer eller institutioner, regionala organisationer, Internationella Röda kors-kommittén samt berörda enskilda organisationer kan inbjudas att delta i ändringskonferenser som observatörer i enlighet med den överenskomna arbetsordningen.

3. Ändringskonferensen skall hållas omedelbart efter ett partsmöte eller en översynskonferens, om inte majoriteten av parterna begär att den skall hållas tidigare.

4. Ändringar i denna konvention skall antas med en majoritet av två tredjedelar av närvarande och röstande parter i ändringskonferensen. Depositarien skall meddela parterna alla ändringar som antagits på detta sätt.

5. En ändring i konventionen träder i kraft för alla parter som har antagit den när majoriteten av parterna har deponerat sina godtagandeinstrument hos depositarien. Ändringen skall därefter träda i kraft för övriga parter den dag då de deponerar sina godtagandeinstrument.

Article 14
Costs

1. The costs of the Meetings of the States Parties, the Special Meetings of the States Parties, the Review Conferences and the Amendment Conferences shall be borne by the States Parties and States not parties to this Convention participating therein, in accordance with the United Nations scale of assessment adjusted appropriately.

2. The costs incurred by the Secretary-General of the United Nations under Articles 7 and 8 and the costs of any fact-finding mission shall be borne by the States Parties in accordance with the United Nations scale of assessment adjusted appropriately.

Article 15
Signature

This Convention, done at Oslo, Norway, on 18 September 1997, shall be open for signature at Ottawa, Canada, by all States from 3 December 1997 until 4 December 1997, and at the United Nations Headquarters in New York from 5 December 1997 until its entry into force.

Article 16
**Ratification, acceptance,
approval or accession**

1. This Convention is subject to ratification, acceptance or approval of the Signatories.

2. It shall be open for accession by any State which has not signed the Convention.

Artikel 14
Kostnader

1. Kostnader för partsmöten, extra partsmöten, översynskonferenser och ändringskonferenser skall bestridas av parterna och de stater som inte är parter till konventionen som deltar i dessa möten i enlighet med Förenta nationernas vederbörligen justerade bidragsskala.

2. Kostnader som uppstår för Förenta nationernas generalsekreterare enligt artiklarna 7 och 8 och kostnader för undersökningsdelegationer skall bestridas av parterna i enlighet med Förenta nationernas vederbörligen justerade bidragsskala.

Artikel 15
Undertecknande

Denna konvention, som upprättats i Oslo, Norge, den 18 september 1997, skall stå öppen för undertecknande i Ottawa, Canada, för alla stater från den 3 till den 4 december 1997 och i Förenta nationernas högkvarter i New York från den 5 december 1997 till dess ikraftträdande.

Artikel 16
**Ratificering, godtagande,
godkännande och anslutning**

1. Denna konvention skall ratificeras, godtas eller godkännas av signatärstaterna.

2. Konventionen skall stå öppen för anslutning av stater som inte har undertecknat den.

3. The instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the Depositary.

Article 17
Entry into force

1. This Convention shall enter into force on the first day of the sixth month after the month in which the 40th instrument of ratification, acceptance, approval or accession has been deposited.

2. For any State which deposits its instrument of ratification, acceptance, approval or accession after the date of the deposit of the 40th instrument of ratification, acceptance, approval or accession, this Convention shall enter into force on the first day of the sixth month after the date on which that State has deposited its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

Article 18
Provisional application

Any State may at the time of its ratification, acceptance, approval or accession, declare that it will apply provisionally paragraph 1 of Article 1 of this Convention pending its entry into force.

Article 19
Reservations

The Articles of this Convention shall not be subject to reservations.

3. Ratifikations-, godtagande-, godkännande- och anslutningsinstrument skall deponeras hos depositarien.

Artikel 17
Ikraftträdande

1. Denna konvention träder i kraft den första dagen i den sjätte månaden efter den månad då det fyrtionde ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrumentet har deponerats.

2. För stater som deponerar sina ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument efter dagen för deponeringen av det fyrtionde ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrumentet skall konventionen träda i kraft den första dagen i den sjätte månaden efter den dag då staten i fråga har deponerat sitt ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument.

Artikel 18
Provisorisk tillämpning

En stat får vid ratifikationen, godtagandet, godkännandet eller anslutningen förklara att den avser att provisoriskt tillämpa punkten 1 i artikel 1 i avvaktan på konventionens ikraftträdande.

Artikel 19
Reservationer

Inga reservationer får göras mot artiklarna i denna konvention.

Article 20
Duration and withdrawal

1. This Convention shall be of unlimited duration.

2. Each State Party shall, in exercising its national sovereignty, have the right to withdraw from this Convention. It shall give notice of such withdrawal to all other States Parties, to the Depositary and to the United Nations Security Council. Such instrument of withdrawal shall include a full explanation of the reasons motivating this withdrawal.

3. Such withdrawal shall only take effect six months after the receipt of the instrument of withdrawal by the Depositary. If, however, on the expiry of that six-month period, the withdrawing State Party is engaged in an armed conflict, the withdrawal shall not take effect before the end of the armed conflict.

4. The withdrawal of a State Party from this Convention shall not in any way affect the duty of States to continue fulfilling the obligations assumed under any relevant rules of international law.

Article 21
Depositary

The Secretary-General of the United Nations is hereby designated as the Depositary of this Convention.

Artikel 20
Varaktighet och uppsägning

1. Denna konvention skall gälla på obegränsad tid.

2. Varje part skall under utövande av sin nationella suveränitet ha rätt att frånträda konventionen. Parten skall underrätta alla parter, depositarien och Förenta nationernas säkerhetsråd om uppsägningen. Uppsägnings- instrumentet skall innehålla en fullständig förklaring om skälen för uppsägningen.

3. Frånträdan skall inte börja gälla förrän sex månader efter det att depositarien har mottagit uppsägnings- instrumentet. Om den uppsägande parten vid utgången av sexmånaders-perioden deltar i en väpnad konflikt, skall uppsägningen emellertid inte börja gälla förrän efter den väpnade konflikten.

4. En parts uppsägning av konventionen skall inte på något sätt inverka på staternas skyldighet att fortsätta att uppfylla sina åtaganden enligt relevanta folkrättsliga regler.

Artikel 21
Depositarie

Förenta nationernas generalsekreterare utses härmed till depositarie för denna konvention.

Article 22
Authentic texts

The original of this Convention, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

Artikel 22
Giltiga texter

Originalen till denna konvention, vars arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska texter är lika giltiga, skall deponeras hos Förenta nationernas generalsekreterare.

Prop. 1997/98:175
Bilaga 1

I promemorian behandlas frågan om Sveriges tillträde till konventionen om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor (truppminor) samt om deras förstöring (i fortsättningen benämnd Ottawakonventionen). Konventionen antogs den 18 september 1997 vid en diplomatkonferens i Oslo. Den öppnades för undertecknande i Ottawa den 3 till den 4 december 1997. Sverige undertecknade konventionen vid detta tillfälle, liksom bl.a. samtliga EU-stater utom Finland och samtliga NATO-medlemmar utom USA och Turkiet. Närmare 125 stater har hittills undertecknat konventionen.

Syftet med Ottawakonventionen är att totalförbjuda antipersonella minor. Den förbjuder, utöver användning, även lagring, produktion och överföring av antipersonella minor; stater får inte heller hjälpa eller uppmuntra någon att ägna sig åt verksamhet som konventionen förbjuder.

I promemorian föreslås att Sverige godkänner konventionen om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor (truppminor) samt om deras förstöring

Ett internationellt totalförbud utgör den enda verkliga lösningen på det humanitära problem som användningen av sådana minor ger upphov till. Genom detta förbud kan förhoppningsvis det urskillningslösa dödandet och lemlästandet med dessa vapen, framförallt av civila, på sikt stoppas.

Konventionen stipulerar även att befintliga antipersonella minor skall förstöras. Lagerhållna minor skall förstöras inom fyra år efter ikraftträdande för staten i fråga. Utlagda minor skall röjas och förstöras i princip inom tio år. Vidare innehåller konventionen bestämmelser som avser att främja internationellt samarbete och bistånd inom minröjningsområdet samt hjälp till offer för antipersonella minor.

Undantag från förbudet att inneha antipersonella minor får enligt konventionen göras för det minimiantal som behövs för utveckling och utbildning i samband med minröjningsverksamhet.

Konventionen träder ikraft den första dagen i den sjätte månaden efter den månad då 40 stater har ratificerat densamma. För närvarande har fyra stater (Canada, Irland, Mauritius och Turkmenistan) ratificerat konventionen.

FN:s generalsekreterare är depositarie och konventionen ger möjlighet att vid ratifikationstillfället avge en deklaration om provisorisk tillämpning av konventionens kärnåtaganden. Regeringen infomerade den 9 februari 1998 FN:s generalsekreterare att Sverige redan nu tillämpar konventionens kärnåtaganden.

I promemorian görs den bedömningen att ett svenskt tillträde till konventionen kräver vissa författningsändringar.

De anslutna staterna förutsätts lämna information bl.a. rörande sitt innehav, sin förstöring och sin tidigare produktion av antipersonella minor. Sverige bedöms kunna uppfylla sina åligganden utan att gällande sekretessbestämmelser lägger hinder i vägen.

Konventionen förutsätter att en särskild undersökningsdelegation skall kunna utföra inspektioner i de anslutna staterna vid misstanke om brott mot konventionen. I promemorian lämnas förslag på en särskild lag som reglerar sådana inspektioner.

Medlemmarna i en sådan undersökningsdelegation skall enligt konventionen åtnjuta vissa immuniteter och privilegier. Promemorian föreslår därför en ändring i lagen om immunitet och privilegier med denna innebörd.

Konventionen förutsätter vidare att staterna kriminaliserar sådana förfaranden med antipersonella minor som är förbjudna för konventionsstaterna. I promemorian föreslås att en ny straffbestämmelse, olovlig befattning med antipersonella minor, införs i 22 kap. brottsbalken med detta syfte. Den föreslagna bestämmelsen skall, enligt ett förslag om ändring i brottsbalkens jurisdiktionsregler i 2 kap. vara tillämplig utan avseende på var den straffbara handlingen begåtts eller vilken nationalitet gärningsmannen har.

Förslag till lag om inspektioner enligt konventionen om förbud mot antipersonella minor (truppminor)

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Denna lag gäller sådana inspektioner som avses i konventionen den 18 september 1997 om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor (truppminor) samt om deras förstöring, som genomförs på en plats under svensk jurisdiktion.

2 § Regeringen skall utse en myndighet som skall närvara vid inspektioner som genomförs enligt denna lag och bistå vid inspektionerna.

Regeringen eller, om regeringen bestämmer det, den myndighet som regeringen utsett enligt första stycket skall fatta de beslut som behövs för att inspektionen skall kunna genomföras. Myndigheten skall hänskjuta frågor av större vikt till regeringen.

3 § Om det med anledning av en inspektion skall fattas ett beslut som rör en enskilds rätt skall den enskilde ges tillfälle att yttra sig innan beslutet fattas. Den enskilde kan begära att frågan hänskjuts till regeringen.

Den enskilde behöver inte höras om den tid som står till förfogande inte medger det eller om ett hörande allvarligt skulle försvåra inspektionens genomförande.

4 § Inspektioner enligt denna lag får innefatta

1. att en undersökningsdelegation tillsammans med representanter för en svensk myndighet ges tillträde till områden, anläggningar eller byggnader som inte utgör bostad,

2. att undersökningsdelegationen tillåts medföra och använda teknisk utrustning för att samla in och registrera uppgifter.

5 § Polismyndigheten skall lämna det biträde som behövs för att ett beslut enligt denna lag skall kunna verkställas.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

Förslag till lag om ändring i brottsbalken

Härigenom föreskrivs
dels att 2 kap. 3 §⁴ skall ha följande lydelse,
dels att det i balken skall införas en ny paragraf, 22 kap. 6 c §, av
följande lydelse

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

3 §

För brott som begåtts utom riket dömes även i annat fall än som
avses i 2 § efter svensk lag och vid svensk domstol,

6. om brottet är kapning, sjö-
eller luftfartssabotage,
flygplatssabotage, försök till
sådana brott, folkrättsbrott,
olovlig befattning med kemiska
vapen eller osann eller ovarsam
utsaga inför en internationell
domstol, eller

6. om brottet är kapning, sjö-
eller luftfartssabotage,
flygplatssabotage försök till
sådana brott, folkrättsbrott,
olovlig befattning med kemiska
vapen, *olovlig befattning med
antipersonella minor* eller
osann eller ovarsam utsaga
inför en internationell domstol,
eller

⁴ Senaste lydelse 1994:1119.

6 c §

Den som använder, utvecklar, tillverkar, förvärvar, innehar eller överlåter antipersonella minor, döms, om gärningen inte är att bedöma som folkrättsbrott, för olovlig befattning med antipersonella minor till fängelse i högst fyra år.

Som antipersonella minor enligt första stycket skall anses sådana minor som avses i konventionen den 18 september 1997 om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor (truppminor) samt om deras förstöring. Sådan befattning med antipersonella minor som är tillåten enligt artikel 3 i konventionen skall dock inte utgöra brott.

Är brottet grovt skall dömas till fängelse i högst tio år eller på livstid. Vid bedömning om brottet är grovt skall särskilt beaktas, om gärningen väsentligt bidragit till att antipersonella minor kommit att användas på ett sätt som inneburit fara för många människors liv eller hälsa.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

Förslag till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall

Härigenom föreskrivs att bilagan till lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall⁵ skall ha följande lydelse.

Bilaga⁶

Immunitet och/eller privilegier gäller för följande	Tillämplig internationell överenskommelse
Internationella organ	Fysiska personer
00.	<i>Medlemmarna i en undersökningsdelegation</i>
	<i>Konventionen den 18 september 1997 om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor (truppminor) samt om deras förstöring</i>

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

⁵ Lagen omtryckt 1994:717.

⁶ Senaste lydelse 1998:28.

Förteckning över remissinstanserna

Prop. 1997/98:175
Bilaga 4

Nedanstående remissinstanser har anmodats eller beretts tillfälle att inkomma med yttrande över promemorian Förbud mot antipersonella minor, Sveriges tillträde till konventionen om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor (truppminor) samt om deras förstöring (Ds 1998:19). Namn inom parentes betyder att remissinstansen inte inkommit med yttrande.

1. Justitieombudsmannen
2. Hovrätten över Skåne och Blekinge
3. Kammarrätten i Göteborg
4. Riksåklagaren
5. Rikspolisstyrelsen
6. Försvarsmakten
7. Försvarets materielverk
8. Försvarets forskningsanstalt
9. (Inspektionen för strategiska produkter)
10. Generaltullstyrelsen
11. (Sprängämnesinspektionen)
12. (Statens räddningsverk)
13. Celsius AB
14. Rädda Barnen
15. Svenska Röda korset
16. (Svenska Freds- och skiljedomsföreningen)
17. Svenska FN-förbundet
18. (Sveriges fredsråd)
19. UNICEF

Lagrådsremissens lagförslag

Regeringen har följande förslag till lagtext.

Förslag till lag om inspektioner enligt konventionen om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor (truppminor) samt om deras förstöring

Häri genom föreskrivs följande.

1 § Denna lag gäller sådana inspektioner som avses i konventionen den 18 september 1997 om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor (truppminor) samt om deras förstöring och som genomförs på en plats under svensk jurisdiktion.

2 § Om en inspektion enligt konventionen aktualiseras skall regeringen fatta beslut om inspektionens genomförande och närmare ange vilka åtgärder som får vidtas enligt 4 §. Regeringen skall utse en myndighet som skall närvara vid en inspektion och bistå en undersökningsdelegation.

Om en inspektion kan komma att röra en enskilds rätt skall den enskilde ges tillfälle att yttra sig innan regeringen fattar beslut om inspektionens genomförande. Den enskilde behöver dock inte höras, om den tid som står till förfogande inte medger det eller om ett hörande allvarligt skulle försvåra inspektionens genomförande.

3 § Den myndighet som regeringen utsett att närvara vid inspektionen får besluta i frågor som avser verkställighet av regeringens beslut. Myndigheten skall hänskjuta frågor av särskild vikt till regeringen. En enskild vars rätt berörs av inspektionen kan begära att en fråga hänskjuts till regeringen.

4 § Inspektioner enligt denna lag får innefatta

1. att en undersökningsdelegation tillsammans med representanter för en svensk myndighet ges tillträde till områden, anläggningar eller byggnader som inte utgör bostad, och

2. att undersökningsdelegationen tillåts att ta med sig och använda teknisk utrustning för att samla in och registrera uppgifter.

5 § Polismyndigheten skall på begäran av regeringen eller av den myndighet som avses i 2 § första stycket lämna det biträde som kan behövas för att ett beslut enligt denna lag skall kunna verkställas.

6 § Vid tillämpningen av denna lag skall särskilt beaktas intresset av att skydda uppgifter av betydelse för rikets säkerhet samt företagshemligheter.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

Förslag till lag om ändring i brottsbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om brottsbalken

dels att 2 kap. 3 §⁷ skall ha följande lydelse,

dels att det i balken skall införas en ny paragraf, 22 kap. 6 b §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

3 §⁸

För brott som begåtts utom riket dömes även i annat fall än som avses i 2 § efter svensk lag och vid svensk domstol,

1. om brottet förövats å svenskt fartyg eller luftfartyg, så ock eljest om det begåtts i tjänsten av befälhavaren eller någon som tillhörde besättningen å sådant fartyg,

2. om brottet begåtts av någon som tillhör försvarsmakten på ett område där en avdelning av försvarsmakten befann sig eller om det begåtts av någon annan på ett sådant område och avdelningen befann sig där för annat ändamål än övning,

3. om brottet begåtts vid tjänstgöring utom riket av någon som är anställd i utlandsstyrkan inom försvarsmakten,

4. om brottet förövats mot Sverige, svensk kommun eller annan menighet eller svensk allmän inrättning,

5. om brottet begåtts inom område som ej tillhör någon stat och förövats mot svensk medborgare, svensk sammanslutning eller enskild inrättning eller mot utlänning med hemvist i Sverige,

6. om brottet är kapning, sjö- eller luftfartssabotage, flygplats-sabotage, försök till sådana brott, folkrättsbrott, olovlig befattning med kemiska vapen eller osann eller ovarsam utsaga inför en internationell domstol, eller

6. om brottet är kapning, sjö- eller luftfartssabotage, flygplats-sabotage, försök till sådana brott, folkrättsbrott, olovlig befattning med kemiska vapen, *olovlig befattning med minor* eller osann eller ovarsam utsaga inför en internationell domstol, eller

7. om det lindrigaste straff som i svensk lag är stadgat för brottet är fängelse i fyra år eller däröver.

⁷ Förslag till ny lydelse lämnat i annan lagrådsremiss denna dag har inte beaktats.

⁸ Senaste lydelse 1994:119.

22 kap.**6 b §⁹**

Den som använder, utvecklar, tillverkar, förvärvar, innehar eller överlåter antipersonella minor (truppminor), döms för olovlig befattning med minor till fängelse i högst fyra år, om gärningen inte är att bedöma som folkrättsbrott.

Med antipersonella minor (truppminor) enligt första stycket avses sådana minor som sägs i konventionen den 18 september 1997 om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor (truppminor) samt om deras förstöring. Sådan befattning med minor som är tillåten enligt konventionen skall dock inte utgöra brott.

Är brottet grovt skall dömas till fängelse i högst tio år eller på livstid. Vid bedömande om brottet är grovt skall särskilt beaktas, om gärningen väsentligt bidragit till att antipersonella minor (truppminor) kommit att användas på ett sätt som inneburit fara för många människors liv eller hälsa.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

⁹ Förslag med införande av ny 6 b § lämnat i annan lagrådsremiss denna dag har inte beaktats.

Förslag till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall

Härigenom föreskrivs att bilagan till lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall¹⁰ skall ha följande lydelse.

Föreslagen lydelse

Bilaga¹¹

Immunitet och/eller privilegier gäller för följande		Tillämplig internationell överenskommelse
Internationella organ	Fysiska personer	

00.	<i>Medlemmar i en undersökningsdelegation</i>	<i>Konventionen den 18 september 1997 om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor (truppminor) samt om deras förstöring</i>
-----	---	--

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

¹⁰ Lagen omtryckt 1994:717.

¹¹ Senaste lydelse 1998:28. Ändring föreslagen i annan lagrådsremiss denna dag.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 1998-04-30

Närvarande: regeringsrådet Stig von Bahr, regeringsrådet Arne Bækkevold, justitierådet Edvard Nilsson

Enligt en lagrådsremiss den 23 april 1998 (Utrikesdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om inspektioner enligt konventionen om förbud mot antipersonella minor (truppminor)
2. lag om ändring i brottsbalken
3. lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av hovrättsassessorn Lars Nilsson.

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Utrikesdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 20 maj 1998

Närvarande: statsministern Persson, ordförande, och statsråden Peterson, Wallström, Tham, Åsbrink, Schori, Andersson, Winberg, Uusmann, Ulvskog, Sundström, Lindh, von Sydow, Klingvall, Åhnberg, Östros, Messing, Engqvist

Föredragande: Pierre Schori

Regeringen beslutar proposition 1997/98:175 Sveriges tillträde till konventionen om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor (truppminor) samt om deras förstöring.

